

HANH TIBOSA ĂH TE,

TĔNE JŎNE NUNA ĔH KEKĬNĔ.

THE

GOSPEL ACCORDING TO ST. JOHN,

TRANSLATED INTO

The Grebo Tongue,

BY THE

RIGHT REV. JOHN PAYNE, D.D.,

MISSIONARY BISHOP OF THE PROTESTANT EPISCOPAL CHURCH
AT CAPE PALMAS AND PARTS ADJACENT, ON THE
WESTERN COAST OF AFRICA.

NEW YORK:

PUBLISHED BY THE AMERICAN BIBLE SOCIETY,

INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1852.

HANH TIBOSA ĂH TE,

TĔNE JŎNE NUNA ĔH KEKĬNĔ.

HANH TIBOSA ĂH TE,

TĔNE JŎNE NUNA ĔH KEKĬNĔ.

LU I.

KRE teble ăh hurutuda, Winh nenao, nenh Winh nâ-
nonh nenao Nyesoa mâ, nenh Winh nânonh nâ mâna
Nyesoa.

2. Â donh nânonh, â nenao Nyesoa mâ ko teble ăh
hurutuda.

3. Nâ nuna teble ăh popleyinâ, nenh dene nuena, ĕh
dĕ te donh ĕh yedao ne dĭ, hĕnĕ â yeda nu.

4. Kre nâ mâ nonh, honhnonh nenade; nenh honhnonh
nĕnonh, nĕnĕ mâna nyebo ăh pebe.

5. Nenh pebe nĕnonh fĕnede heidĕ nyenh; nenh kre
heidĕ neh kbĕnhde nĕ.

6. Nyebwe te nonh Nyesoa tĕdadĕ, â nyĭne mâna Jŏne.

7. Nânonh dida te kĕ-nâ-heyadă ăh te kĕ, bâ muna ny-
ebo Pebe ăh te kĕ-nâ-heya, tĕ â na nuna wa popleyinâ
oh muna nĕ hanhte po.

8. Â yeda pebe nânonh ăh nyebwe tu, nĕma â tĕedadĕ
ne, tĕ â na heyada nyebo Pebe ăh te kĕ nâ.

9. Nânâ mâna sĕyĕ ăh Pebe, hânâ pebe nyebo biyĕ no
didĕ konâ mâ nâ yi nâ.

10. Nâ nenade konâ mâ, nenh nâ nuna konâ, nenh kre
konâ yeda nâ ibo.

11. Â dideda â nyebo mâ, nenh â nyebo yeda nâ yĕ
krrĕ.

12. Nĕma be nyebo be krrĕda nâ yĕ, â nuna no oh mu-

na Nyesoa ăh iru mâ nuĕ wĕ, ĕh mâ nyono pe â nyĭne ăh te hanhte kĕ nonh:

13. Hono yeda nyĭnâ-ka kâe, ke fĕ ĕh ka, ke nyebo ăh wore ăh ka, nĕma oh kâĕda Nyesoa ăh woro ăh ka.

14. Nenh Winh nânonh â nuĕna fĕ mâ, nenh â tinhnadĕ amo nyenh, (nenh a yida â glore, ĕh woda hwŏnh yu donh nâ â Buo kâ, ăh glore yĕ,) nenh grese kâ hanhte hĕ yididade nâ fĕ nâ.

15. Jŏne heyada nyebo â te kĕ nâ, â kbĕnhda wunâ nâ, â leléda no, â po nâ, nyânâ â te ne tida nâ nedĕ, ne peda nâ, nyânâ neo mo lĭ, nâ â te hio na te, kâre nâ tedĕ kene nena konâ.

16. Nenh kre â dĕ-kokwĕ yi, a popleyinâ a dudio a nenĕ, ĕh mâ grese ăh grese.

17. Gmĕnh hnyiena Mosĕse â yada ne, nĕma Jĭsus Kraise nâ ya grese kâ hanhte hĕ.

18. Nyâ yea Nyesoa yi idu, idu: yu donh nâ Nyesoa kâ, â neo â Buo wudĕ, nânonh heyĕ nyebo â te kĕ nâ tĕĕ.

19. Nenh te ne nedĕ, nĕ mâ Jŏne ăh te kĕ-nâ heyawinh, tĕ Juwĕ tĕdade pristebo kâ Livaitebo hĕ, oh wodade Jeruselĕm, boh muna nâ nâ yeda â mâĕ nyâ be nonhĕ?

20. Nenh â wĕnhna, â yeda gado; nenh â wĕnhna, â poda nâ, ye Kraise.

21. Nenh oh yedĕda nâ nâ, oh po nâ, haneĕ? Mâh Ilaiăse nonh? Nenh â poda nâ, ye nâ. Mâh prŏfĕte nânonh nonh? Â tuda no gne, â po nâ, ondu.

22. Hede oh poda nâ yĕ nâ, Mâĕ nyâ be nonhĕ? a mu nyono tĕdĕ amo sanh kba. Hăne peĕ dui ăh te dĭ?

23. Nenh â poda nâ, mâ nyebwe te donh, nâ â kbĕnh wunâ nâ kre wudebwe kĕ, â pe nâ, bah sĭni Kââ ăh tidĕ yĕ, tĕne prŏfĕte Iseăse nuna eh tutuĕ.

24. Nenh nyono tĕedade oh mâna Făresibo nenao.
25. Nenh oh yedĕda nâ nâ, oh po nâ yĕ nâ, dĕ mâh
băptaise nyebo dĭ, tĕ ye Kraise, tĕ ye Ilaiăse, tĕ ye
prŏfĕte nânonh yĭ ?
26. Jŏne tuda no gne, â po nâ, hanhte ni nonh ne băp-
taise nyebo: nĕma nyebwe te donh nyĭnade ahmonh
nyenh, ah ye ibo;
27. Nânonh â bâdede mo lĭ nâ, â te hio na te, nâ â
wĭsube ăh lulu yede wĕ be worĕde.
28. Dene nedĕ kre eh nuĕnade Bĕtâbara hânâ nede
Jâdăn nĕ-ne kĕ, tĕne Jŏne yidade nyebo băptaise.
29. Nenh nyenăyedo nâ kwĕdao, Jŏne yida Jisŭse, â
didao nâ mâ, nenh â poda nâ, bah yi Nyesoa ăh blăble
yu, hânâ hĕ konâ ăh kbŭne kukwi ăh te.
30. Nyânâ â te ne tida, ne po nâ, nyebwe te nâ bâde
mo lĭ nâ, â te hio na te: kâre nâ tedĕ nena konâ.
31. Nenh kre yeda nâ ibo: nĕma Ĭsreĕlbo mu nâ ibo,
nĕ ĕh ka nonh ne dic, ne băptaise nyebo ni nâ.
32. Nenh Jŏne heyada nyebo kĕ nâ, â peda nâ, ne yida
Suu wedade yeu, â tededao hwŏnh hunubwe yĕ, ĕh
nenao nâ fĕ.
33. Nenh yeda nâ ibo; nĕma nyânâ tĕdade mo be băp-
taise nyebo ni nâ, â donh nânonh, nânâ poda mo yĕ nâ,
nyânâ â mâ Suu mio tedemâ, mu nâ yi â muo nâ fĕ ne,
â donh nânonh, nânâ băptaise nyebo Gnekâ Suu nâ.
34. Nĕnonh ne yida, nenh ne heyada nyebo kĕ nâ, ne
po nâ, nyânâ nedĕ, nânâ mâ Nyesoa ăh yu.
35. Ncnh nyenăyedo nâ kwĕdao dĭ, Jŏne dâ â mânaoh
te sŏnh hĕ, oh nyĭnanao;
36. Nenh tĕ Jisŭse yida nâ nĕ, â tĕdao nâ mâ nâ, â po-
da nâ, bah yi Nyesoa ăh Blăble yu.
37. Nenh â mânaoh sŏnh nononh, oh wânhna â winh â
tuda, nenh oh kwĕda Jisŭse mâ.

38. Nẹnh Jisŭse hmĕna yĕ, â yida no, oh kwĕda nâ mâ
nâ, nenh â poda no yĕ nâ, dĕ ah pĕnhĕ nâ? Oh poda
nâ yĕ nâ, Răbai (nĕ ĕh da-wora mâ Tâdeâ,) tĕ neĕ?
39. Â poda no yĕ nâ, bah di, ah mu nĕ yi. Oh didae,
nenh oh yida â nena, nenh oh hinhnade nâ mâ nyenăye-
do nânonh: kâre ĕh nuna aue pu ăh aua nenao.
40. Mânaoh sŏnh no oh wânhna Jŏne ăh winh, nenh oh
kwĕda nâ mâ, âbe mâna Ăndru, nâ teda Saimŏn Pitŭ ăh
bebu.
41. Nâ tedĕ yida â bebu Saimŏn, nenh â poda nâ yĕ
nâ, a yiade Mĕsaia, ĕh da-wora mâ Kraise.
42. Nenh â yadao nâ Jisŭse mâ. Nenh tĕ Jisŭse yida
nâ, â poda nâ, Mâh teĕ Jona ăh yu Saimŏn; oh mi monh
dădemâ Sifăs, ĕh da-wora mâ siâ.
43. Ñyenăyedo nâ kwĕdao, Jisŭse po nâ, bâ wodao tĕ
nĕnonh, bâ muna Gălaili, nenh â yĕdedade Fĭlĭpe kĕ,
nenh â poda nâ yĕ nâ, kwĕ mo mâ.
44. Nenh Fĭlĭpe kâdade Bĕtseda, nâ mâna Andru kâ
Pitŭ hĕ ăh orânh.
45. Fĭlĭpe nâ yida Netănyĕle, nenh â poda nâ yĕ nâ, a
yiade nyânâ â te Mosĕse kĭnena ko â gmĕnh kĭnedĕ kĕ,
hânâ â te prŏfĕtebo kĭnena yĭ, nâ teĕ Jisŭs â wode Năze-
rĕte, â mâ Josefe ăh yu nonh.
46. Netănyĕle poda nâ yĕ nâ, ple hanh dĕ te mide
Năzerẹte wodemâ? Fĭlĭpe poda nâ yĕ nâ, di, beh mu
nĕ yi.
47. Jisŭse yida Netănyĕle â didade nâ mâ, â tida â te,
â po nâ, bah yi hanh Isreĕlpe, hânâ yeyedĕ yede fĕ ne!
48. Netănyĕle poda nâ yĕ nâ, hăne nue na iboda? Ji-
sŭse tuda nâ gne, â poda nâ yĕ nâ, tĕ nenade buenh-tu
biyo, ne yida monh, ple Fĭlĭpe dăda monh.
49. Netănyĕle tuda nâ gne, â poda nâ yĕ nâ, Răbai,
Ăh Nyesoa ăh yu nonh; mâh teĕ Ĭsreĕlbo âh kĭnh.

50. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ yĕ nâ, kâro mâ po monh yĕ nâ, yidade monh buenh tu biyo, nĕ mâ ne poĕ hanhteĕ? Mi de hwe yimâ, eh muo dene nedĕ hi.

51. Nenh â poda nâ yĕ nâ, hanhtenonh, hanhtenonh, ne lele monh, kre nya, mi yeu yimâ, ĕh muwa yĕ kya, nenh muwa Nyesoa ăh enjebo yi, oh muwa yeu nâ ya, nenh oh muwao nyebwe ăh nyebĕ yu fĕ nâ tede.

LU II.

1. Nenh nyenăyede tanh ăh nyenăyedo măreje nenade Gălaili ăh Kena; nenh Jisŭse ăh de nenade:

2. Nenh oh dăda Jisŭse kâ â mânaoh hĕ măreje mâ.

3. Nenh tĕ oh idada wĕenh, Jisŭse ăh de poda nâ yĕ nâ, oh ye wĕenh kâ.

4. Nenh Jisŭse poda nâ yĕ nâ, nyĭnĕ, dĕ nonh kwĕeo kâ mâh hĕ ba nu dĭ? na ti yeo nyĭnĕ pledonh.

5. Â de poda leyiru yĕ nâ, be dĕ be â lele ahmonh, nenh bah nu nĕ.

6. Nenh ni-nui hmnhledonh tuedao, Juwĕ muna ne plĕ, hĕnĕ mâna wa nĕ kbŭne, âbe donh kbĕda kri hmnhledonh.

7. Jisŭse poda no yĕ nâ, bah yidide nui ni kudi nâ. Nenh oh yidida de ne nâ sĭnenhe.

8. Nenh â poda no yĕ nâ, bah ka nĕ, bah kbade nĕ dibade-yituâ mâ. Nenh oh kbadade nâ mâ.

9. Nenh tĕ dibade-yituâ tĕna ni nĕ nuena wĕenh mâ wunâ, nenh kĕnh â yeda ibo tĕne ĕh woda; (nĕma leyiru no kada nĕ, no iboda nĕ,) hede dibade-yituâ dăda blepaâ ne,

10. Nenh â poda nâ yĕ nâ, nyebo ăh popleyinâ, ĕh tedĕ kene dĕ oh ni, oh tio hanh wĕenh; nenh nyebo boh ne

ĕh dĕ dede dĕ, hede oh tiĕo ĕh de worâe: nĕma mâh te â yĕe hanh wĕenh.

11. Tedĕ seyănedĕ nĕnonh Jisŭse nunenade nĕ kre Gălaili ăh Kena, nenh â tededa â glore nyebo yĕ nâ: nenh â mânaoh poda nâ hanhte.

12. Yĕ â wĕda dĕnĕ nedĕ mâ, â tededa yĕ, â munade Kepŭrneŭm, â kâ â de hĕ, nenh â bebuno yini, nenh â mânaoh yini: nenh oh yedade wenh peplănde hinh.

13. Nenh tĕ Juwĕ ăh Păsova ăh ti kwana mâ, Jisŭse yadeda yĕ, â munade Jeruselĕm.

14. Nenh kre tĕmple biyo â yĕdedade nyono prida bllĕ, nenh blăble, nenh hunubwe, nenh wudi-kĕ-nâ-hi-nuunh oh nenade.

15. Nenh tĕ â nuna lili-ăh-bididĕ, â blăda wa popleyinâ tĕmple biyo nâ, nenh blăble yini, nenh bllĕ yini; nenh â woradao wudi-kĕ-nâ-hi-nuunh ăh wudi bro, nenh â poda tebli honânh nâ.

16. Nenh â hlĭda nyono prida hunubwi mâ, â po nâ, bah hadĕ de nenonh; ah nah nu Buo ăh kai pănhno kai mâ.

17. Nenh ĕh bidade â mânaoh kudi nâ, te ne kĭneena, ĕh mâ, nah kai ĕh woro-yĕ-kunhnena ĕh wĕo mo nâ.

18. Hede Juwĕ tuda nâ gne, oh poda nâ yĕ nâ, yidodedĕ be ne tede amo yĕ, ne nie dene nedĕ dĭ?

19. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, bah wora tĕmple nĕ nedĕ bro, nenh kre nyenăyede tanh pame, ne du nĕ yĕ dĭ.

20. Hede Juwĕ poda nâ, yede ăh wore sŏnh ne nâ yede hmnhledonh pame nonh, oh pode kai nânonh, ple nĕ mu yĕ du nyenăyede tanh pame?

21. Sĕbade â fĕ âh tĕmple nonh â henhna nyĭne.

22. Nenh ke nĕ nena, tĕ â koda, â duda yĕ, hede ĕh bidade â mânaoh kudi, tĕ â tuda no tene nedĕ yĕ; nenh oh poda Nyesoa ăh kĭnede hanhte, eh kâ winh ne Jisŭse tuda hĕ.

23. Nenh tĕ â nenade Jeruselĕm Păsova ăh ti, dibade
di nyĕnăyedo, hede ohdo peplănde poda â nyĭne hanhte
kĕ, tĕ oh yida seyănede ne â nuna.
24. Nĕma Jisŭse yedao âdui wora ko no mă, kâre tĕ â
iboda nyebo ăh popleyinâ ăh ta,
25. Nenh â neh idada nyâ bâ heyada nâ kĕ nâ ko nye-
bo ăh ta: kâre tĕ â iboda te ne nenade nyebo ăh wore
kudi nâ ăh ta.

LU III.

1. Faresipe te nenao, nânâ â nyĭne mâna Nĭkodimŭse,
â mâna Juwĕ ăh winh-kââ te nenao;
2. Nânonh â didao Jisŭse mâ tâ, nenh â poda nâ yĕ
nâ, Răbai, a ibo nĕ ne, tĕ mâh teĕ tâdeâ wode Nyesoa
mâ; kâre nyâ nah nu seyănede ne ni ne, Nyesoa bâ yeo
nâ mâ ne.
3. Jisŭse tuda nâ gne â po nâ, hanhte ăh hanhte, ne
lele monh nyâ bâ yeĕ kâe dĭ, nenh â nah bĕ Nyesoa ăh
dible yi ne.
4. Nĭkodimŭse poda nâ yĕ nâ, hăne nyebwe mie kâeda
numâ dĭ, bâ kunh-kunh? ple, bâ bidede â de kudi wenh
sŏnh, nenh oh mu nâ kâ dĭ?
5. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, hanhte ăh hanhte, ne
lele monh, nyâ bâ ye ni kâ Suu hĕ kâde, nenh â nah pa-
de Nyesoa ăh dible nyenh ne.
6. Dĕ bĕh kwĕe fĕ-ka, nenh ĕh mâ fĕ nonh; nenh dĕ
bĕh kwĕe Suu-ka, ĕh mâ Suu nonh.
7. Ĕh nah gedide monh tĕ po nâ, bah kâe dĭ.
8. Be tĕbe duduidu po nâ ĕh wedede, kre ĕh wedede,
nenh ne wănh ĕh winh, nĕma neh kbĕnhde ne, be tĕne
ĕh wede, onh be tĕne ĕh mide; kre nyono oh popleyinâ
oh kâe Suu-ka, kre wa te ne.

9. Nĭkodimŭse tuda nå gne, nenh å poda nå yĕ nå, hăne tene nedĕ eh ka neĕ dĭ?

10. Jisŭse tuda nå gne, å poda nå yĕ nå, ple måh nå teĕ Ĭsreĕlbo ăh tådeå te, måh ye tene nedĕ ibo?

11. Hanhte ăh hanhte, ne lele monh, a ti te ne a ibo, nenh a heyĕ nyebo kĕ nå de ne a yi; kre ah neh blĭ a winh kwa.

12. Tĕ lele ahmonh konå nĕ nedĕ ăh te, ah neh po ne hanhte, ne yi ahmonh yeu ăh te lele, hăne ah mie eh hanhte poĕ numå dĭ?

13. Nenh nyebwe te yeade yeu yĕ, nyånå wode yeu, å didĕ honånh, å må nyebwe ăh nyebĕ yu, hånå nede yeu, nå donh nu nĕ.

14. Nenh tĕne Mosĕse nuna sĭdĕ ăh yeu yaeda kre wanh kudi, nenh kre nyebwe ăh nyebĕ yu miwa yaeda numå yĭ.

15. Be nyå be å po nå hanhte, å neh te wanh, nĕma å mu konå-se-honhnonh kå.

16. Kåre kre Nyesoa nuna konå ăh nowănena, å hnyina å sĕyĕ ăh kokå-yu donh, be nyå be å po nå hanhte, å neh te wanh, nĕma å mu konå-se-honhnonh kå.

17. Kåre Nyesoa yedade å yu tĕ, å muna konå kjidida må nu: kĕnh å muna no wa ăh ta.

18. Be nyå be å po nå hanhte, kjidida ye nå lu nå ne: kĕnh nyånå å neh po nå hanhte, nenh kjidida nie nå må, kåre å yeĕ Nyesoa kokå-yu donh ăh nyĭne hanhte kĕ po.

19. Nenh dĕnĕ nedĕ ne pe nyebo kjidida må, tĕ pebe didĕ konå må, kĕnh nyebo nowănena heidĕ hio pebe, kåre tĕ wa nunude eh nyĭnĕnayinå ăh ta.

20. Kåre nyebo biyĕ no ni kbŭne hukwi, oh nyĕnh pebe ne, kre oh neh dio pebe yi, wa kbŭne hukwi ăh te neh di wo.

21. Nĕma nyånå ni hanh de, nå å dio pebe yi, å nunude eh mu nå yidoe, tĕ Nyesoa nede nå må, å ni ne.

22. Wodao dene nedĕ yi, Jisŭse kâ â mânaoh hĕ, oh didade Judia ăh bro kĕ; nenh â kâ no hĕ, oh nenade, nenh â băptaiseda nyebo.

23. Nenh Jŏne nâ â băptaisedade nyebo Inŏn yĭ, hĕnĕ kwanena Selĭm mâ nâ, tĕ ni hodade ăh ta: nenh nyebo didade, nenh oh băptaiseĕda nâ:

24. Kâre Jŏne yeda jenh poĕe pledonh.

25. Hede Jŏne ăh mânaoh te kâ Juwĕ he, oh peda diemlĕnena ăh te kprĕ.

26. Nenh oh didao Jŏne mâ, oh poda nâ yĕ nâ, Răbai, nyânâ nenade monh mâ, kre Jâdăn kede, hânâ â te ne heyada nyebo kĕ nâ, nânonh â băptaise nyebo nâ, nenh nyebo popleyinâ oh mio nâ mâ nâ.

27. Jŏne tuda no gne, nenh â poda nâ, nyâ neh yi dĕ ne, ko âdui ăh ta, bĕh yede yeu wo, bĕh ye nâ hnyie.

28. Ah nyebwe tu podao yibwa, kâre mâ poda nâ, ye Kraise, nĕma ne tĕedĕ nâ nya.

29. Nyânâ â mâ ble-paâ, nâ kâ â nyĭnĕ; nĕma ble-paâ ăh beyu, hânâ nyĭnĕo, nenh â wĕnh â winh, â ni saunh ăh dĕ hwĕ, tĕ â wĕnh ble-paâ ăh winh ăh ta: nĕ ĕh saunh nonh ni.

30. Nâ â te bĕh bide kĕ, mâ bâ tede honh.

31. Nyânâ â wede yeu, â didĕ, nâ â te hio dĕwĕ ăh popleyinâ ne wĕ: nyânâ kâdĕ bro mâ, â mâ bro ăh nyebwe, nenh â ti bro ăh te: nyânâ â wede yeu, â didĕ, â te hio dĕwĕ ăh popleyinâ ne wĕ.

32. Nenh de ne â yi, eh kâ te ne â wânh hĕ, ne eh te â ti; nenh kre nyâ ye â winh yĕ krrĕ.

33. Nyânâ â krrĕ â winh yĕ, â tude â woro kudi yidodedĕ tĕ Nyesoa ti hanhte nâ.

34. Kâre nyâ ne Nyesoa tĕdĕ, â ti Nyesoa ăh te: kâre Snu ne Nyesoa hnyi nâ, â ye nâ sĕnane.

35. Buo nowăne â Yu ne, nenh â tu nâ teble ăh poplе-
yinâ kwa.
36. Nyânâ po Yu nânonh hanhte kĕ, â kâ konâ-se-
honhnonh: nenh nyânâ ye Yu nânonh hanhte kĕ po, â
nah yi honhnonh ne: nĕma Nyesoa ăh yero seo nâ fĕ ne.

LU IV.

1. Nenh tĕ Kââ iboda nĕ, Făresibo ăh be wânh Jisŭse
nuna mânaoh, â băptaiseda no hinao Jŏne,
2. (Kĕnh hanhte Jisŭs ăh nyebwe tu neh bâptaiseda
nyebo, nĕma â mânaoh nina nĕ,)
3. Hede â wodao Judia, nenh â munade Gălaili dĭ.
4. Nenh tĕne â minenade, ĕh tidĕ bĕda Sămeria tie.
5. Hede â nyĭnĕnade Sămeria ăh orânh te, nĕ oh dĕde
Saika, ĕh kwanenao bro dĕ, nĕ Jekobo hnyina â yu Jo-
sefe mâ, nâ.
6. Nenh krenonh Jekobo ăh nĭ-bidiĕ nenao. Nenh tĕ
tidĕ wâeda Jisŭse nâ, â nenao ni-bidiĕ winhyĕ: ĕh nuna
aue hmnhledonh ăh aua nenao.
7. Nenh Sămeria nyĭnĕ, â dida ni kamâ: Jisŭse poda
nâ yĕ nâ, hnyi mo be na.
8. (Kâre â mânaoh yada orânh, oh muna didedĕ tŏmâ.)
9. Hede Sămeria nyĭnĕ yĕ, hăne ĕh nuĕ, tĕ teĕ Jupe,
na nyebwe tu mâ Sămeria nyĭnĕ, ne idĕde mo ni? kâre
Juwĕ oh neh du Sămeriawĕ nyĭne nâ.
10. Jisŭse tuda nâ gne, â po nâ, ne yidoĕ Nyesoa ăh
hnyihnyĭdĕ nâ, nenh nyânâ â po monh yĕ nâ, hnyi mo
be na; nenh ne idade nâ konâ-se ni, â mu monh nĕ mâ
hnyi.
11. Nyĭnĕ poda nâ yĕ nâ, Kââ, yeĕ ni-kadedĕ kâ, nenh
ni-bidiĕ hlâ kudi; tĕ dudiĕ kona-ne ni dĭ?

12. Ple nah te bra ɟi hío a buo Jekobo, hânâ hnyina amo ni bidiĕ ne, nenh â nyebwe tu â nĕna ĕh ni nâ, â kâ â iru hĕ, a wudebade yini?

13. Jisŭse tuda nâ gne, â po nâ, be nyâ be na ni nĕ nedĕ, nenh ni-na-to nu nâ ne dĭ:

14. Nĕma be nyâ be na ni nĕ mi nâ hnyimâ, nenh ni-na-to yewa nâ nu dĭ: nĕma ni nĕ mi nâ hnyimâ, ĕh mi numă ni-bidiĕ kre â woro kudi, ĕh mi huru nâ wo, ĕh mawao konâ-se honhnonh yĕ.

15. Nyĭne poda nâ yĕ nâ, Kââ, hnyi mo ni nĕnonh, ni-na-to neh tewa mo nu dĭ, neh tewa ni kamâ di dĭ.

16. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, mu nah nyebeyâ dă, mu di.

17. Nyĭne tuda nâ gne, â po nâ, ye nyebeyâ kâ. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, ĕh tĕĕ, nĕnonh ti, tĕ po nâ, ye nyebeyâ kâ:

18. Kâre duda nyebĕbo hmnh; nenh nyânâ du nĕnonh, â ye nah nyebeyâ; hene tuĕ, poĕde hanhte.

19. Nyĭnĕ poda nâ yĕ nâ, Kââ, ne kbĕnhde nĕ ne, tĕ mâ prŏfĕte.

20. A buono bededa Nyesoa mâ nâ, kre tebwe nĕnonh lu; nenh ah po nâ kre Jeruselĕm nyebo blĕde yĕ boh bedede.

21. Jisŭs poda nâ yĕ nâ, nyĭnĕ, wânh na winh yo, ĕh aua dio ne, tĕ ah nah bede Buo mâ ne, kre tebwe nânonh lu ne, ke kre Jeruselĕm, yĭ.

22. Ah ye ibo dĕnĕ ah bede mâ nâ: amu íbo dĕnĕ a bede mâ nâ: kâre kre wowa wedede Juwĕ nyenh.

23. Nĕma ĕh aua dio ne, nenh ĕh nyinĕ ne, tine hanh mâ-bedeoh mi Buo mâ nâ bedemâ hanhka ko wa sui kĕ: kâre Buo pĕnh nyebo tu nenonh wa bededa nâ.

24. Nyesoa mâ Suu: nenh nyono bede nâ mâ, boh bede nâ mâ hanhte, ko wa suu kĕ.

25. Nyĭnĕ poda nâ yĕ nâ, ibo ne tĕ Mĕsaiăse mi dimâ-

hânâ oh dĕde Kraise: nenh bâ diwa, â miwa amo teble ăh popleyinâ lelemâ.

26. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, mâ, nâ hlĭ monh mâ, nonh.

27. Hede â mânaoh nyĭnĕnao, nenh oh gedidedade nâ, tĕ â hlĭda nyĭnĕ mâ ăh ta: kre nyâ yeda nĕ tu, ĕh mâ, dĕ pĕnhe nâ? ke, dĕ ĕh ka, hlĭe nâ mâ yĭ?

28. Hede nyĭnĕ sedao â ni-nuâ, â munade orânh, nenh â poda nyebĕbo yĕ nâ.

29. Bah di nyebwe te yi, hânâ lele mo de biyĕ ne nu, tĕ bidade konâ mâ bi: ple nyâ nânonh â ye Kraise?

30. Hede oh wodade orânh kudi, nenh oh didao nâ mâ.

31. Nenh tĕ oh yida dene nede ni, â mânaoh bĕdeda nâ, oh peda nâ, Tâdeâ, di dĕ.

32. Nĕma â poda no yĕ nâ, kâ dibade be di nĕ, hĕnĕ ĕh te ah ye ibo.

33. Nĕ ĕh ka, â mânaoh popleda nĕ nâ, oh peda nâ, ple nyebwe te ya nâ dĕ, â di nĕĕ?

34. Jisŭse poda no yĕ nâ, be nu nyâ nâ tĕdĕ mo â woro, nenh be wĕ â konhwa mâ, nĕnĕ mâ na dibade.

35. Ah neh po nâ, hâbe hănh ne sede, nenh ktyektyĕ ti mu nyĭnĕ? Yi, lele ahmonh ne, bah du ah yi yĕ, nenh bah tade geya nâ, tĕ eh huru ne, eh wĕmâ beh ktyĕe.

36. Nenh nyânâ ktyĕ nĕ, â yi ĕh pĕeda, nenh â kweĕ bui yibwa nâ, eh mu konâ-se honhnonh kâ: dââ kâ ktyĕâ hĕ wa ple muo tĕde donh blede.

37. Nenh kre ĕh weĕ, winh dĕ nĕnonh ĕh yĕdeo nâ, Âbe dwĕ, âbe ktyĕ.

38. Tĕde ahmonh bah ktyĕ dĕnĕ ĕh lo ah yeda nu: nyebo te nuna ĕh lo, nenh ahmu ya nĕ kĕ oh di eh teble.

39. Nenh Sămeriawĕ ăh dĕ poplănde, hono kâdade orânh nânonh kudi, oh peda nâ hanhte, ko winh nĕ nyĭnĕ tuda ăh ta, tĕ â po nâ, â lele mo teble ăh popleyinâ ne nu.

40. Nŏ ĕh ka, tĕ Sămeriawĕ didade nâ, oh bĕdeda nâ, bâ nenade no mâ: nenh â hinhnade nyenăyede sŏnh.

41. Nenh wa dĕ poplănde, poda nâ hanhte, ko â winh ne â tuda ăh ta.

42. Nenh oh poda nyĭnĕ yĕ nâ, ti nĕnonh kĕ, a pe nâ hanhte kĕ, nenh ĕh ye nah winh, ĕh ye amo nu, a ye nâ hanhte kĕ po yĭ: a nyebwe tu a wânh â winh ne, nenh a ibo nĕ ne tĕ nyâ nânonh, â mâ Kraise hanhte, â mâ konâ ăh Waâ.

43. Nenh tĕ nyenăyede sŏnh hina, â wodade tĕ nĕnonh nenh â munade Gălaili.

44. Kâre Jisŭse ăh nyebwe tu tuda nĕ, nĕ mâ, prŏfete â ye nyĭne kâ kre âdui ăh bro kĕ.

45. Nenh tĕ â didade Gălaili, Gălailiwĕ krrĕda nâ yĕ, kâre oh yida teble ăh popleyinâ ne â nunade Jeruselĕm dibade âh ti idi: kâre oh munade dibade nĕnonh ĕh te kĕ yĭ.

46. Kre ĕh nunaĕ Jisŭs didade Gălaili ăh Kena dĭ, tĕne â nunade ni wĕenh mâ. Nenh nye-tedu te nenade, nâ â yu nâ krĕda kre Kepŭrneŭm.

47. Tĕ â wânhna nĕ Jisŭse wodade Judia, â didade Gălaili, â munade nâ mâ, nenh â bĕdeda nâ bâ tededa yĕ, bâ muna â yu penhyanh; kâre â yĕ bâ koda.

48. Hede Jisŭse poda nâ yĕ nâ, bah ye yidodede kâ gedide hĕ yi, nenh ah nah po mo hanhte kĕ ne.

49. Nye-tedu poda nâ yĕ nâ, Kââ tede yĕ, beh di, na yu â ne di ko.

50. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, beh mu nah tĕde; nah yu ne konâ. Nenh nyebwe nânonh â poda winh ne Jisŭse tuda nâ yĕ hanhte kĕ, â muna â tĕde.

51. Nenh tĕ â yida yĕ tede, â yida mi, â leyiru muna nâ nya bĕdemâ, nenh oh leleda nâ, oh po nâ, nah yu ne konâ.

52. Hede â yedada no nâ, aua be ne ĕh twanenao dĕ
iboda. Nenh oh poda nâ yĕ nâ, trârâdâ kre aue hmnhle-
sŏnh ăh aua idi, krenonh khĕ sededao nâ.
53. Kre â buo nuna ĕh iboda, ĕh nuna aua donh nĕ-
nonh idi, tine Jisŭse poda nâ yĕ nâ, nah yu ne konâ:
nenh â nyebwe tu kâ â năblewĕ ăh popleyinâ hĕ, oh
poda nâ hanhte kĕ.
54. Dĕ nĕ nedĕ nĕ wĕdade seyănede sŏnh Jisŭse nuna
ne, tĕ â wodade Judia, â didade Gălaili.

LU V.

1. TĔ dene nedĕ weda mâ, Juwĕ dibade kbudo te ăh ti
nyĭnĕnao; nenh Jisŭse munade Jeruselĕm.
2. Nenh kre Jeruselĕm, kre blăble ăh manheyĕ, ni-tie
te kĭnininao, hĕnĕ, boh pode Hibru winh kudi, oh dĕde
Betĕsda, ĕh kâda kape hmnh.
3. Kre de nenonh biyo kwĕnh-nuunh ăh de peplănde
pĕdade, dâoh nonh, diegĭdeoh nonh, wâoh nonh, oh feda
ni ăh sekeda.
4. Kâre ĕh kâda ĕh nĕ ti ne enje tedade ni-tiĕ nĕnonh
mâ, nenh â sekeda ni nâ: nenh ni bĕh yida seke, be nyâ
be nyanenao â tudade bo ni mâ, banh kwĕnh ăh kbudo
be â kâda, nenh ĕh penhyĕnhena ne.
5. Nenh nyebwe te donh nenade, hânâ kradeda yede
ăh woro nâ pu, pu nâ behănhbehănh.
6. Tĕ Jisŭse yida nâ â pĕdao, nenh â iboda nĕ tĕ â
kĕkra hlâda yĕ, â poda nâ yĕ nâ, ple wĕnhne beh pen-
hyĕnhe?
7. Kwĕnh-nuâ tuda nâ gne, â po nâ, Kââ, ye nyâ kâ,
ni bĕh sekeĕ, bâ poda mo ni-tiĕ mâ: nĕma ne yio mi,
the hi mo nya.

8. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, du yĕ, beh du nah bĕdĕ yĕ, nenh beh nă.

9. Nenh wonhdonh ăh ta, nyebwe nânonh â kwĕnh sedao nâ, nenh â duda â bĕde yĕ, nenh â nĕna: nenh nyenăyedo nânonh ĕh mâna săbăte nenao.

10. Nĕ ĕh ka, Juwĕ poda nyânâ penhyĕnhena yĕ nâ, săbăte nyenăyedo nâ nedĕ, ĕh kâgne beh kba ne bĕdĕ.

11. Â tuda no gne, â po nâ, nyânâ penhyanh mo, nânâ po mo yĕ nâ, du nah bĕdĕ yĕ, nenh beh nă.

12. Hede oh yedada nâ nâ, nyebwe ăh kbudo be nâ, nâ po nâ, du nah bĕdĕ yĕ, nenh beh nă?

13. Nenh nyânâ â penhyĕnhena yeda ibo, be nyâ be nâ nenao: kâre Jisŭse wodao dwĕdĕe, tĕ powa nenade tĕ nenonh.

14. Nenh tĕ dene nedĕ wĕda mâ, Jisŭse yĕdĕdao nâ Nyesoa kai biyo, nenh â poda nâ yĕ nâ, yi, nah kwĕnh wĕ ne: nah nu kbŭne kukwi te dĭ, dĕ kuku te neh teo monh mâ di, ĕh neh dio dĕnĕ nede hi.

15. Tĕ nyebwe nânonh â wodao, â leleda Juwĕ, Jisŭse nâ â penhyanhna nâ.

16. Nĕ ĕh ka Juwĕ tida Jisŭse swĕnh, nenh oh pĕnhna â lela nâ, kâre tĕ â nuna dene nedĕ săbăte nyenĕ ăh ta.

17. Nĕma Jisŭse tuda no gne, â po nâ, na Buo nimaa konhwa, nenh nĕ ne ni yĭ.

18. Nĕ ĕh ka Juwĕ pĕnhna â lela nâ baka dĭ, kâre â yeda săbăte donh wora, â kwĕdao dĭ, â po nâ, Nyesoa mâna â Buo, â pededa âdui Nyesoa mâ.

19. Hede Jisŭse tuda no gne, â poda no yĕ nâ, hanhte ăh hanhte ne lele ahmonh, Nyebĕ yu hya nah nu dĕ ne ko âdui ăh ta, nĕma dĕnĕ â yi â Buo â ni, nĕ â ni yĭ: kâre be dĕ be â yi ni, nĕnonh â Yu ni yĭ.

20. Kâre Buo nowăne â Nyebĕ yu ne, nenh â twĕde n'
teble ăh popleyinâ ne â nyebwe tu ni: nenh â mi

nunude hwe tâdemâ, eh muo dene nedŏ hi, tŏ ah na gedide nâ.

21. Kâre tĕne Buo ni kooh ăh yĕ nâ duduĕ, nenh â pe no honhnonh kudi nâ; kre Nyebĕ yu ni, be nyâ be â po nâ, â ni nâ mâ, nenh â po nâ honhnonh kudi yĭ.

22. Kâre Buo neh jŭje nyâ, nĕma â pode jŭjmĕnte ăh popleyinâ kre â Yu ya.

23. Tĕ nyebo ăh popleyinâ oh na tuo â Nyebĕ yu, tĕnĕ oh ni Buo ăh tuĕ. Be nyâ be â neh tuo â Nyebĕ yu, â neh tuo Buo, hânâ tĕde nâ yĭ.

24. Hanhte ăh hanhte ne lele ahmonh, be nyâ wânh na winh, nenh bâ po nyânâ tĕdĕ mo hanhte kĕ, nenh â kâ konâ-se honhnonh, nenh te nah poewa nâ lu nâ dĭ; nĕma nenh â wode kokwĕ nyenh mâ, ne, â yĕ honhnonh.

25. Hanhte ăh hanhte ne lele ahmonh, kre ĕh aua dio, nenh ĕh nyĭnĕ ne yĭ, tĕ kooh mi Nyesoa ăh Nyebĕ yu ăh winh wânhmâ: nenh nyono mi nĕ wânhmâ oh mi konâ nemâ.

26. Kâre tĕne Buo nu honhnonh ăh kokâe kre âdui mâ; kre â nu â Nyebĕ yu bâ kâ honhnonh kre âdui mâ yĭ;

27. Nenh â nu nâ bâ kâ jŭjmĕnte ăh winh yĭ, kâre â mâ nyebwe ăh Nyebĕ yu ăh ta.

28. Dĕnĕ nedŏ ĕh nah gedide ahmonh: kâre ĕh aua dio ne, tĕ nyebo oh popleyinâ no oh nede wudidi kudi nâ, oh mi â winh wânhmâ.

29. Nenh oh mude nâ wo, nyono nu hanh kbŭne oh mi honhnonh konâ womâ: nenh nyono nu kbŭne kukwi oh mi gne-hĕe konâ womâ.

30. Ko dui ăh ta nah nu dĕ de ne: tĕne ni eh wonhwĕ, kre ne ni eh jŭjeda: nenh na jŭjeda nu tĕĕ; kâre neh pânh dui ăh woro ăh nuĕ nă, nĕma Buo, hânâ tĕdĕ mo, nâ âh woro ăh nuĕ ne pĕnhnâ.

31. Bĕh-nu na winh donh, ne yi dui ăh te ti, nenh hede
na winh ye hanhte.
32. Ĕh kâ-nyebwe te nâ neo â ti na te; nenh ibo nĕ
ne na te ne â ti eh nu hanhte.
33. Ah tĕdade nyebo Jŏne mâ, nenh nâ â heyada ah-
monh kĕ nâ te ne mâ hanhte.
34. Nĕma na te kĕ-nâ-heyada, eh neh wode nyebo donh
mâ: nĕma tene nedĕ ne ne lele ahmonh tĕ ah na wa.
35. Nâ mâna fofĕ pebe, nâ wonena; nenh ah wĕnhna
bah nuna saunh debwĭ ka, ko â pebe ăh ta.
36. Nĕma kâ te ke-nâ-heyade ne eh hio Jŏne nenĕ:
kâre nunude ne Buo hnyi mo be nu, eh mâ nunude ne ni,
nenonh heyĕ nyebo na te kĕ nâ, tĕ ĕh nu Buo nâ tĕdĕ
mo ăh ta.
37. Nenh Buo ăh nyebwe tu â tĕdĕ mo, nâ heya nyebo
na te kĕ nâ. Ah yea â winh wĕnh tĕde, nenh ah yea â
nyebwe tu yi yĭ.
38. Nenh â winh yeade ahmonh nyenh ne: kâre hânâ
â tĕdĕdĕ, nânonh â te, ah ye hanhte kĕ po.
39. Bah hĭde Nyesoa ăh kĭnede, nenh bah kbĕnhde ne
hanhka; kâre ah wore yĕ kre eh hehĭdĕ idi, ah duio
konâ-se honhnonh; nenh nĕnĕ heyĕ ahmonh na te kĕ nâ.
40. Nenh ah neh wĕnh, bah didĕ mo mâ tĕ ah na kâ
honhnonh.
41. Yede na nyĭne nyebo mâ du.
42. Nema ibo ahmonh ne, tĕ Nyesoa ăh nowănena yede
ahmonh kudi ne.
43. Buo ăh nyĭne nonh didĕ mâ, kre ah ye mo yĕ krrĕ:
âte bâ didĕ âdui ăh nyĭne mâ, nânonh ah mi yĕ krrĕmâ.
44. Hăne ah mie na hanhte ăh kĕ poĕ numâ, tĕ ah du-
ide nyĭne ah bino be mâ, nenh ah neh pânh nyĭne ne
wode Nyesoa donh mâ?
45. Ah wore nah po nâ, mi ahmonh Buo wunâ pomâ:

ĕh kâ nyânâ â mi ahmonh gne hamâ, nâ mâ Mosĕse, hânâ ah wore nede mâ.

46. Kâre bah poda Mosĕse hanhte kĕ, nenh ah poe mo hanhte kĕ yĭ: kâre nâ kĭnena na te.

47. Nĕma tĕ ye â kĭnede hanhte kĕ po, hăne ah miĕ na winh hanhte kĕ poĕ numâ dĭ?

LU VI.

1. Tᴇ dene nedĕ wĕda mâ, Jisŭse tana Gălaili ăh ni-tiĕ, ĕh mâ Taibireăse ăh ni-tiĕ.

2. Nenh powa hwĕ kwĕda nâ mâ nâ, kâre tĕ oh yida â seyănede ne â nuna nyono krĕda nâ mâ ăh ta.

3. Nenh Jisŭse munade tebwe lu, nenh â kâ â mânaoh hĕ, oh nenade.

4. Nenh Juwĕ ăh dibade te, nĕ mâ Pâsova, ĕh ti kwana mâ.

5. Tĕ Jisŭse duda â yi yĕ, â yida powa hwĕ, oh dide-dao nâ mâ, â hlĭda Fĭlĭpe mâ, â po nâ, tĕ a mu dibade tŏmâ, nyo nononh oh mu ne di dĭ?

6. (Â tuda tene nedĕ tĕnĕka, kâre â nyebwe tu iboda nĕ dĕnĕ â mina numâ.)

7. Fĭlĭpe tuda nâ gne, â po nâ, ĕmo, kobo-yĕ ăh huba ăh dibade eh nah ho ne, wa donhdonh boh tĕ eh dĕbwĭ dĭ wunâ ne.

8. Â mânaoh te, â mâna Saimŏn Pitŭ ăh bebu Ăndru hlĭda nâ mâ, â po nâ,

9. Hya te nedĕ, â kâ frâ klli hmnh, eh kâ hni yibwĭ de sŏnh hĕ; nĕma dene nedĕ, dĕne eh mue nu yĭ, tĕne nye-bo peplănde tinhi?

10. Nenh Jisŭse poda nâ, bah nu nyebo boh neo nâ. Nenh pidi podade tĕde nĕnonh ne. Nenh nyebo nenao

nâ, nenh nyo nononh oh nuna nyebo ăh hubwi ăh woro, ne nâ hubwi hmnh.

11. Nenh Jisŭse duda frâ klli nenonh; nenh tĕ â bisida Nyesoa, â grădeda ne â mânaoh nâ, nenh mânaoh grădeda ne nyono nenao bro mâ nâ; nenh kre â nuna no hni ăh hnyiĕ yĭ, ĕh dĕ ne oh idada.

12. Tĕ oh punaĕ, â hlĭda â mânaoh mâ, â pŏ nâ, bah kwe eh plămle ne seo yibwa nâ, ĕh dĕ ĕh neh te wanh.

13. Kre oh nuna, oh kweda ne yibwa nâ, nenh frâ klli hmnh nĕnonh, tĕ nyebo wĕda eh didiĕ mâ, eh plămle ne sedao, eh yididade tebe pu nâ sŏnh kudi nâ.

14. Hede nyebo nononh, tĕ oh yida seyanedĕ ne Jisŭse nuna, oh poda nâ, nyânâ nedĕ â mâ Prŏfete hânâ minade konâ mâ dimâ hanhte.

15. Nĕ ĕh ka, tĕ Jisŭse iboda ne, tĕ oh idĕda boh dida nâ mâ, nenh boh kyeana nâ, boh nuna nâ kĭnh mâ, hede â wodao ne dĭ, â munade tebwe lu â donh.

16. Nenh tĕ widiĕ tuda, â mânaoh tededa yĕ, oh munade idu winhyĕ.

17. Nenh oh bida kobotonh kudi, nenh oh minena idu kĕ, oh minena Kepŭrneŭm ăh waa mâ. Nenh heidĕ bida ne, kre Jisŭse yedao no mâ di.

18. Nenh tĕ duduidu hwĕ duda, hede idu kyĕdade ne.

19. Nenh kre ĕh nuna, tĕ oh blieda nâ blie, oh tana fŭrlŏne ăh woro ne nâ hmnh, onh eh woro nâ pu kĕ, hede oh yida Jisŭse, â nĕna idu kĕ nâ, â kwĕnena kobotonh mâ nâ: nenh oh pida hwanonh.

20. Nĕma â hlĭda no mâ, â po nâ, ah nah pi hwanonh; mâ nonh.

21. Hede oh wĕnhna ne, oh krrĕda nâ yĕ, oh yaeda nâ kobotonh kudi: nenh worĕworĕ kobotonh pedao kbobo yĕ tĕne oh minao.

22. Nyenăyedo nâ kwĕdao, tĕ nyebo no nyĭnanade ni-

tiĕ ăh waa be mâ, yida nĕ, seya blebwĭ te yedao ne,
nĕma blebwĭ donh nâ â mânaoh bidade kudi, nenh tĕ oh
yida nĕ Jisŭse yeda no mâ kwĕ kre blebwĭ kudi, nĕma â
mânaoh donh no muna;

23. (Nĕma hanhte blebwi be eh wodade Taibireăse, ĕh
kwanena tĕne oh dida dibade mâ nâ, tĕ Kââ wĕda Nye-
soa ăh bisida mâ:)

24. Nĕ ĕh ka, tĕ nyebo yida nĕ, tĕ Jisŭse kâ â mânaoh
hĕ wa bae te yedao ne, hede oh bida kobotonh kudi nâ,
nenh oh dida Kepŭrneŭm, oh pĕnhna Jisŭse nâ.

25. Nenh tĕ oh yĕdedade nâ ni nĕne kĕ, oh poda nâ yĕ
nâ, Răbai, ti be nonh didiĕdĕ dĭ?

26. Jisŭse tuda no gne, â po nâ, hanhte ăh hanhte ne ti
ahmonh yĕ, ah neh pânh mo nâ ko seyănede ah yida mo
ne ne nuna ăh ta, nĕma ko frâ klli ne ah dida, eh puena
ahmonh ăh ta, nĕ ĕh ta ah pĕnh mo nâ.

27. Ah nah wo ku ko dibade ne ĕh mi bwĭ-hiemâ ăh
ta, nĕma dibade ne ĕh honăneo ĕh yĕ konâ-se honhnonh
kĕ, hene nyebwe ăh Nyebĕ yu mi ahmonh hnyimâ, nĕ
ĕh ta bah wo ku: kâre nânonh Buo Nyesoa tu â yido-
dedĕ kĕ.

28. Hede oh poda nâ yĕ nâ, dĕ nonh ba nuĕ, tĕ a na
nu Nyesoa ăh woro dĭ?

29. Jisŭse tuda no gne, â po nâ, dĕ nĕnonh nĕ mâ Nye-
soa ăh woro, ĕh mâ, nyânâ â tĕdĕ, bah po nâ hanhte kĕ.

30. Nĕ ĕh ka, oh poda nâ yĕ nâ, yidodedĕ be ne tede
amo yĕ, a yie, ple tĕ a mu monh hanhte kĕ po dĭ? Dĕ
beĕ ne niĕ?

31. A buono oh dida măna kre wanh kudi: tĕne ĕh
nuo Nyesoa ăh kĭnedĕ kĕ ăh neĕ, â hnyina no dibade nĕ
wedade yeu, boh dida nĕ.

32. Hede Jisŭse poda no yĕ nâ, hanhte ăh hanhte, ne
ne ahmonh yĕ, dibade nĕ wodade yeu, Mosĕse yeda nĕ

ahmonh nĕ hnyi; nĕma na Buo nȃ hnyi ahmonh ne hanh sĕyĕ ăh dibade nĕ wode yeu.

33. Kȃre nyȃnȃ wede yeu, ȃ hnyi konȃ honhnonh, nȃnonh mȃ Nyesoa ăh dibade nĕnonh.

34. Hede oh poda nȃ yĕ nȃ, Kȃȃ, beh hnyi amo dibade nĕnonh nȃ ti biyĕ.

35. Nenh Jisŭse poda no yĕ nȃ, mȃh teĕ honhnonh ăh dibade nĕnonh: be nyȃ be didĕ mo mȃ, nenh kanonh yewa nȃ nu, nenh be nyȃ be po mo hanhte kĕ, ni-na-to yewa nȃ nu yĭ.

36. Nĕma ne lele ahmonh ne, ah yi mo ne, nenh kre ah neh po mo hanhte.

37. Nyono oh popleyinȃ Buo hnyi mo, oh midĕ mo mȃ dimȃ, nenh be nyȃ be didĕ mo mȃ, nenh yewa nȃ nȃ blă idu-idu.

38. Kȃre yedade yeu wo, be nu dui ăh woro, nĕma be nu nyȃnȃ tĕdadĕ mo ȃ woro, nĕ ĕh te dida kĕ.

39. Nenh Buo nȃ tĕdadĕ mo, ȃ woro nĕ nedĕ, ĕh mȃ, nyebo ăh popleyinȃ no ȃ hnyi mo, nah wănhena ĕh nyebwe te, nĕma tĕ na duwa no, yĕ nȃ du, nyenăyedo nȃ diwao nȃ bȃdemȃ.

40. Nenh dĕnĕ nedĕ nĕ mȃ nyȃnȃ tĕdadĕ mo ȃ woro, ĕh mȃ, be nyȃ be ȃ yi ȃ Yu nȃ nedĕ, nenh ȃ po nȃ hanhte kĕ, nenh bȃ kȃ konȃ-se honhnonh: nenh miwa nȃ yĕ dumȃ diebȃde ăh nyenăyedo idi.

41. Hede Juwĕ hĕdeda nȃ winh nȃ, kȃre ȃ poda nȃ, Mȃ nȃ ȃ teĕ dibade nĕ wode yeu.

42. Nenh oh poda nȃ, nyȃ nȃ nedĕ, ȃ ye Jisŭse, ȃ mȃ Josefe ăh yu, hȃnȃ ȃ buo kȃ ȃ de hĕ a ibo? hăne ĕh nuĕ dĭ, ȃ po nȃ, ne wode yeu dĭ?

43. Nĕ ĕh ka, Jisŭse tuda no gne, ȃ poda no yĕ nȃ, ah nah hade mo winh nȃ kre ahmonh nyenh.

44. Nyȃ yede nĕ wĕ bȃ didĕ mo mȃ, Buo hȃnȃ teĕdĕ

mo, bâ ye nâ gĭdi donh: nenh miwa nâ yĕ dumâ kre die-
bâde nyenăyedo idi.
45. Ĕh kĭneena ko prŏfetebo ăh kĭnede kĕ, ĕh mâ Ny-
esoa miwa wa popleyinâ tâdemâ. Nĕ ĕh ka nyebo ăh
popleyinâ oh wânh ne, oh khe ne. Nyesoa mâ, nononh
didĕ mo mâ.
46. Hanhte, nyebwe te yea Buo yi, nĕma â donh nâ
wode Nyesoa mâ, mâ yi Buo.
47. Hanhte ăh hanhte, ne lele ahmonh, nyânâ â po mo
hanhte kĕ, â kâ konâ-se honhnonh.
48. Mâ teĕ honhnonh ăh dibade nĕnonh.
49. Ah buono oh didedade mâna wanh kudi, nenh oh
ko ne.
50. Dĕnĕ nedĕ, nĕ mâ dibade ne wode yeu, hene nyâ
bâ di, kre â nah ko ne.
51. Mâ teĕ konâ-ne dibade, ne eh wode yeu: be nyâ be
di dibade ne nedĕ, nenh â newaa konâ ti biyĕ: nenh, di-
bade mi nâ hnyimâ nenonh mâ na fĕ, hĕnĕ mi nâ hnyimâ
ko konâ ăh honhnonh ăh ta.
52. Nĕ ĕh ka, Juwĕ peda ĕh kprĕ wonâ nâ kre ohdui
nyenh, oh peda nâ, hăne nyâ nânonh mie amo â fĕ ăh
hnyie numâ, a mu nĕ di dĭ?
53. Hede Jisŭse poda no yĕ nâ, hanhte ăh hanhte, ne
lele ahmonh, bah ye nyebwe ăh Nyebĕ yu ăh fĕ di, nenh
bah ye â nyĭnâ na, nenh honhnonh yede ahmonh kudi ne.
54. Be nyâ be di na fĕ, nenh â na na nyĭnâ, nenh â kâ
konâ-se honhnonh; nenh muwa nâ yĕ dumâ kre diebâde
nyenăyedo idi.
55. Kâre na fĕ mâ dibade hanhte, nenh na nyĭnâ nĕ mâ
nĕnade hanhte yĭ.
56. Nyânâ di na fĕ, nenh â nĕ na nyĭnâ, nenh â ne-
maade mo mâ, nenh ne nemaade nâ mâ yĭ.
57. Tĕne konâ-ne Buo nu, â tĕdĕ mo, nenh Buo nânonh

ni mo ne ne konâ; kre ĕh neĕ be nyâ be â di mo, nenh
nu nâ, tĕ â na ne konâ yĭ.
58. Dĕ nĕnonh, nĕnĕ mâ dibade ne wodade yeu: ĕh ye
tĕne ah buono nuna, oh dida mănа, oh ko: be nyâ be di
dibade ne nedĕ, nenh â nemaa konâ ti biyĕ.
59. Te nenonh ne â tudedade sĭnegŏge biyo, tĕ â yidade
Kepŭrneŭm twĕde.
60. Nĕ ĕh ka, â mânaoh oh do poplănde, tĕ oh wânhna
tene nedĕ, oh poda nâ, winh ne nedĕ kranha ne; nyâ
mie ne wânhmâ?
61. Tĕ Jisŭs ibodade â kudi, ĕh mâ â mânaoh hĕdeda
nĕ nâ, â poda no yĕ nâ, ple, tene nedĕ yĕe ahmonh kranh
wudie?
62. Bah yi nyebwe ăh Nyebĕ yu bâ yade tĕne â nenade
tede keneĕ dĭ?
63. Suu nĕ ĕh ni nyebo oh pe honhnonh; fĕ neh bĕ
dĕde: winh, ne ti ahmonh yĕ, nene mâ suu, nenh nene
mâ honhnonh dĭ.
64. Nĕma ah do te oh nedĕ, kre oh neh po ne hanhte.
Kâre Jisŭs iboda ne wode ĕh huru-tuda mâ, nyono oh
yeda nâ hanhte po, nenh nyânâ, â mina nâ â nyănh-oh
kwa pomâ yĭ.
65. Nenh â poda nâ, nĕ ĕh ka, ne poda ahmonh yĕ nâ, nyâ
nah didĕ mo mâ, ne Buo bâ ye nâ ĕh kbenh hnyi donh.
66. Wodao ti nĕnonh kĕ, â mânaoh ăh dĕ peplănde tĕda
nâ mâ, kre oh nah kwĕda nâ mâ nâ dĭ.
67. Hede Jisŭse poda oh pu-nâ-sŏnh yĕ nâ, ple ah mio
mo semâ yĭ?
68. Hede Saimŏn Pitŭ tuda nâ gne, â poda nâ, Kââ,
nyâ â mâ a mie mumâ? Ĕmo, mâh kâ konâ-se honhnonh
ăh winh.
69. Nenh a pe ne hanhte kĕ, nenh kudi ibo nĕ ne tĕĕ,
tĕ teĕ Kraise, â mâ konâ-ne Nyesoa ăh Nyebĕ yu.

70. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, ĕh ye ah pu-nâ-sŏnh ne hade, nenh ah baè be â ye ku nu?

71. Judăs Ĭskăreŏte, â mâ Saimŏn ăh nyebe yu, nânonh â henhna nyĭne: kâre, nânonh â minâ nâ â nyânhoh kwa pomâ, â mâna wa pu-nâ-sŏnh nononh ĕh nyebwe be.

LU VII.

1. TE de ne nedĕ wĕda mâ, Jisŭse nănenade Gălaili: â yedade Judia năne, kâre Juwĕ pĕnhna nâ nâ, tĕ oh na lada nâ ăh ta.

2. Nenh Juwĕ ăh pĕme-dibade ăh ti kwana mâ.

3. Nĕ ĕh ka, â bebuno poda nâ yĕ nâ, wodedĕ, nenh beh mude Judia, tĕ nah mânaoh oh na yi nah nunude ne ni yĭ.

4. Kâre nyâ bâ po nâ, nyebo mu nâ ibo, â neh nu â nunude huhudika. Ne yi dene nedĕ ni, tede dui konâ yĕ.

5. Kâre â bebuno, oh neh poda nâ hanhte kĕ yĭ.

6. Hede Jisŭse poda no yĕ nâ, na ti yeo nyĭnĕ ple: nĕma ah ti wĕmaa mâ nâ.

7. Konâ nah nyânh ahmonh ne; nĕma mâ nonh oh mi nyănhmâ, kâre ne heyĕ no kĕ nâ, wa nunude no ni, tĕ eh nyĭnĕyinâ.

8. Bah mu dĭbade nĕ nedĕ ăh te kĕ: na nyebwe tu yeĕ dibàde nĕnonh ăh te kĕ mu ple; kâre nenĕ ti yeĕo nyĭnĕ hanhka pledonh.

9. Nenh â tuda no winh nenonh yĕ nâ, â te â nenade Gălaili.

10. Nĕma tĕ â bebuno munade, hede â nyebwe tu muna dibade nĕnonh ĕh te kĕ yĭ, â yeda pebe kĕ nâ bi, nĕma huhudika nâ muna.

11. Hede Juwĕ pĕnhna nâ dibade kĕ nâ, nenh oh poda nâ, tĕ â neĕ dĭ?

12. Nenh oh peda â kprĕ baka kre nyebo nyenh: ohbe yĕ, â mâ hanh nyebwe: ohbe yĕ, ondu; â boe nyebo.

13. Nĕma nyâ yedao â te pebe tudi, kâre oh pida Juwĕ ăh hwanonh.

14. Nenh kre dibade ăh ti ăh bededa idi, Jisŭse munade Nyesoa kai biyo, nenh â tâdeda nyebo.

15. Nenh Juwĕ gedidade nâ, oh poda nâ, hăne nyâ nâ-nonh nue kĭnedĕ ăh iboda, ĕmo, â yea ne khe?

16. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, na nyebwe tu neh ha dui ăh tâdeda ta, nĕma nyânâ tĕde mo, nâ hĕ nĕ ta nâ.

17. Be nyâ be wĕnh â yi â woro ni, nenh â yido tâdeda nĕ nedĕ ăh te nâ, be ĕh wede Nyesoa, onh, be dui ăh ta ne tio nĕ.

18. Nyâ bâ yi âdui ăh te ti, nenh âdui ăh nyĭne nâ pĕnh nâ: nĕma nyânâ â pĕnh nyânâ tĕde nâ â nyĭne-wowe nâ, nânâ ti hanhte, nenh dĕ kuku te yede nâ kudi ne.

19. Ple Mosĕse yeda ahmonh tedi hnyi, kre ah bae te donh, â neh tu nĕ yimâ? Dĕĕ na lela ah pĕnhĕ nâ dĭ?

20. Nyebo tuda nâ gne, oh poda nâ, mâh kupebu nonh; nyâ pĕnhĕ nah lela nâ?

21. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, nunudĕ nonh ne nu, nenh ah popleyinâ ah gedide nâ.

22. Mosĕse hnyina ahmonh sŭrkŭmsaiseda: (nĕma hanhte ĕh ye Mosĕse mâ wode, nĕma kre buono mâ nonh ĕh wode;) nenh ah nyebwe tu, banh ĕh nu săbăte ăh nyenĕ, ah sŭrkŭmsaise nyebwe.

23. Nenh bah sŭrkŭmsaise nyebo săbăte nyenĕ, Mosĕse ăh gmanh ĕh neh te worĕe; ple ah pede mo yero nâ, kâre penhyanh nyebwe ăh fĕ biyĕ săbăte ăh nyenăyedo?

24. Bah yi dĕ, ah nah tu ĕh te, bah ye ne kbĕnhde donh, nĕma bah yido nĕ nâ hanhka tĕ ah na tu ĕh tĕĕ.

25. Hede Jeruselĕmwĕ te poda nâ, nyânâ nedĕ â ye hânâ â lela oh pĕnh nâ?

26. Nĕma ba yi nĕ, å tide å te pebe, kre å neh pi hwa-
nonh, nënh kre oh neh tu nå te må yĭ. Ple bro-kåoh ibo
nĕ ne, nyânâ nedĕ å må Kraise donh nânonh?
27. Nĕma a ibo nĕ ne, tĕnĕ nyå nânonh å wode: nĕma
tĕ Kraise mi dimå, nyå nah ibo nĕ ne, be tĕnĕ å minå
wodemå.
28. Hede Jisŭse yaedade winh kre Nyesoa kai biyo, tĕ å
yida nyebo twĕde, å peda nå, ah ibo mo ne, nenh ah ibo
nĕ tĕne wode yĭ: nenh yeo dui ăh ta di, nĕma nyânå
tĕde mo, â te må hanhte nonh, hânå ah ye ibo.
29. Nĕma må ibo nå: kåre nå må ne wode, nenh nânå
tĕdĕ mo.
30. Hede oh pĕnhna å kokrĕ nå; nĕma nyå yedao nå
kwe fĕ kba, kåre å aua yedao nyĭnĕ pledonh.
31. Nenh nyebo peplănde poda nå hanhte kĕ, nenh oh
poda nå, ple Kraise bå diwa, å miwa seyănede peplănde
numå, eh muwa dene nyå nå nedĕ ni hi?
32. Făresibo wânhna nĕ, nĕ må nyebo pededa te ne
nede wunå nå ko å ta: nenh Făresibo kå pristebo hwe
hĕ, oh tĕdade håbotebo boh krâda nå.
33. Nenh Jisŭse poda no yĕ nå, wenh debwĭ nonh te
mide ahmonh må hinhmå, nenh hede mude nyânå tĕdadĕ
mo må.
34. Ah minå mo nå pânhmå, nenh kre ah nah yidå mo
ne: nenh tĕnĕ mide nemå, kre ah yede muĕ wĕ.
35. Hede Juwĕ peda nå kre wadui nyenh, tĕ å miĕ
mumå, kre a nah yi nå ne dĭ? ple å mide nyono bobĕnh
Jĕntailebo nyenh nå mumå, nenh å mu Jĕntailebo tâde?
36. Winh ăh kbudo beĕ nĕ nedĕ, å tuĕ dĭ, ĕh må, ah
mi mo nå pânhmå, kre ah nah yi mo ne: nenh tĕnĕ mio
nemå, krenonh ah nah dio ne dĭ?
37. Nenh kre ĕh diebâde nyenăyedo, hĕnĕ nuna dibade
ăh nyenăyedo hwĕ, Jisŭse nyĭnanao, nenh å yaedade

winh, â peda nâ, be nyâ nĕna-to yi ni, bâ didĕ mo mâ, tĕ
â na na.
38. Be nyâ be po mo hanhte kĕ, tene Nyesoa kĭnedĕ
pe, ĕh hlĭ, nikbenh ăh konâ-ne ni, mide nâ kudi nâ womâ.
39. (Nĕma tĕ â tuda tene nedĕ, Suu â henhna, hânâ
nyono po nâ hanhte kĕ minâ kâmâ: kâre Gnekâ Suu
yeda nyebo hnyie pledonh; kâre Jisŭse yedade â te ăh
yi boboa nyenh pa ăh ta.)
40. Nĕ ĕh ka, nyebo poplănde tĕ oh wânhna te nĕ nedĕ,
oh podá nâ, nyâ nâ nedĕ â mâ prŏfete nonh hanhte.
41. Ohbe poda nâ, nyâ nâ nedĕ, â mâ Kraise nâ nena,
Nĕma ohbe peda nâ, ple Kraise mide Gălaili wodemâ?
42. Ple Nyesoa kĭnedĕ ye nâ po, tĕ Kraise mide Devĭde
ăh iru nyenh wodemâ, nenh kre orânh nâ teĕ Bĕtlehĕm
kudi, tĕne Devĭde nenade?
43. Nenh kre ĕh nuna, ĕh kprĕ nenade no nyenh ko â ta.
44. Nenh ohbe idĕda â kokrĕ; nĕma nyâ yedao nâ kwe
fĕ kba.
45. Hede hâbotebo munade pristebo hwe kâ Făresibo
hĕ mâ dĭ; nenh oh poda no yĕ nâ, dĕ ĕh ka nonh, ah ye
nâ ya?
46. Hâbotebo tuda no gne, oh poda nâ, te ne nyâ nâ-
nonh ti, nyâ yea ne ti idu-idu.
47. Hede Făresibo tuda no gne, oh poda nâ, ple ah
boeĕ ne yĭ?
48. Ple bro-kâoh kâ Făresibo hĕ, wa bae te pe nâ
hanhte kĕĕ?
49. Nĕma nyebo no nedĕ, oh ye tedi ăh te nâ ibo, oh
mâ kupebwia nonh.
50. Nĭkodimŭse (â mâna wa bae be, hânâ â didao Jisŭse
mâ tâ,) poda no yĕ nâ,
51. Ple a tede hĕ nyebwe gne, ba ye â winh wanh, onh
ba ye ibo donh dĕnĕ â niĕ?

52. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ yĕ nâ, ple mâh Gălaili pe nonh, yĭ? Beh kekĭda Nyesoa ăh kĭnedŏ; nenh beh yi nĕ; prŏfete te donh â nah wode Gălaili ne.
53. Nenh nyebo biyĕ oh munena wa bli kiya biyo nâ.

LU VIII.

1. Jisuse munade Ŏlĭve tebwe lu.
2. Nenh nyenăiru sesĕnĕ, â didade Nyesoa kai biyo dĭ, nenh nyebo ăh popleyinâ didade nâ mâ; nenh â nenao, â twĕdeda no.
3. Nenh Făresibo kâ kĭneoh hĕ, oh yadao nâ nyĭnĕ mâ, hânâ oh yĕdedao nĭmle-pada: nenh tĕ oh tudao nâ nyebo heidi,
4. Oh poda nâ yĕ nâ, Tâdeâ, nyĭnĕ nâ nedŏ, oh yĕdeo nâ nĭmle-pada ăh nyebwe tu.
5. Nenh Mosĕse lele amo kre â tedi nyenh, nyâ ăh ka bĕh neĕ nâ, nenh bâ lĕe sie idi: ple hăne peĕ?
6. Tene nedŏ, â tĕnĕka nonh, oh tida nĕ, tĕ oh pĕnhnena nâ te nâ. Nĕma Jisŭse gĭdida yĕ, nenh â nina â gie, â kĭnenenao bro mâ.
7. Kre ĕh nena, tĕ oh te oh kinhna lu nâ, oh yedada nâ nâ, â duda yĕ, â poda no yĕ nâ, nyânâ â nede ahmonh nyenh, â yea dĕ kranh kbudo nĕnonh ni, nâ tedĕ bâ hla nâ sia.
8. Nenh â gĭdida yĕ dĭ, â kĭnenenao bro mâ dĭ.
9. Nenh nyono wânhna nĕ, tĕ wa wore hada no gne, wa donh-donh wedade nâ, oh dudedade nĕ, wa tedĕ nyebo mâ, ĕh yĕda wa lĭ-nâ-bâdeâ kĕ: nenh Jisŭse donh sedao, â kâ nyĭnĕ, nâ a nyĭnenao heidi, hĕ.
10. Tĕ Jisŭse duda yĕ, nenh â yeda nâ yi, nĕma nyĭnĕ donh nânonh, â poda nâ yĕ nâ, be yi nah te-yĕeoh no neĕ? ple nyâ ye monh kjidida mâ nu?
11. Â poda nâ, nyâ ye nĕ nu, Kââ. Nenh Jisŭse poda

nâ yĕ nâ, nah nu monh ĕh kjidida mâ ne yĭ: mu, nah
nŭĕ kbŭne kukwi te dĭ.

12. Hede Jisŭse hlĭda no mâ dĭ, â po nâ, mâ nâ â teĕ
konâ ăh pebe: be nyâ yi mo mâ nâ kwĕ, â nah nă heidĕ
ne, nĕma â mi honhnonh ăh pebe kâmâ.

13. Hedę Făresibo poda nâ yĕ nâ, mâh donh ti dui ăh
hanh te: nĕ ĕh nah winh ye hanhte nu.

14. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, banh yi dui ăh hanhte
ti, na winh mâmă hanhte: kâre ibo nĕ ne tĕnĕ wode, nenh
tĕnĕ mide yĭ; nĕma ah nah hlĭ nĕ ne, tĕnĕ wode, onh
tĕnĕ mide yĭ.

15. Ah jŭje te fĕ ăh ka: neh jŭje nyâ.

16. Nĕma ne yiĕ te jŭje, nenh na jŭjeda nu ĕh tĕĕ:
kâre mâ donh neh nu nĕ, nĕma kâ Buo nâ tĕdĕ mo hĕ,
amu nu nĕ.

17. Ĕh kĭneeo ăh tedi kĕ nâ yĭ, ĕh mâ nyebo sŏnh ăh
tutu-te eh ni hanhte nonh.

18. Mâ donh nâ ti dui ăh hanhte; nenh Buo nâ tĕdĕ
mo, â ti na hanhte nâ yĭ.

19. Hede oh poda nâ yĕ nâ, tĕ Buo neĕ dĭ? Jisŭse
tuda no gne, â poda nâ, ah ye mo ibo, nenh ah ye Buo
ibo yĭ: bah iboĕ mo, nenh hede ah iboĕ Buo ne yĭ.

20. Winh ne nedĕ Jisŭse tudedao wudi-kweda, tĕ â yida
nyebo twĕda kre Nyesoa kai biyo: nenh kre nyâ yedao
nâ kwe fĕ kba, kâre â aua yedao nyĭnĕ pledonh.

21. Hede Jisŭse poda no yĕ nâ dĭ, ne mide na tĕde,
nenh ah mi mo nâ pânhmâ, nenh ah mide ah kbŭne ku-
kwi nyenh kodemâ: tĕnĕ mide, ah nah dide ne.

22. Nenh Juwĕ poda nâ, ple âdui nâ â mie lamâĕ?
Kâre â po nâ tĕnĕ mide, ah nah dide ne.

23. Nenh â poda no yĕ nâ, kre ah wodedĕ honânh: mâ
wode yeu: kre ah kâdĕ konâ nâ nedĕ mâ; yedĕ konâ
nĕnonh mâ kâ.

24. Nĕ ĕh ka nonh, ne peĕ ahmonh yĕ nâ, ah mide ah kbŭne kukwi nyenh kodemâ: kâre bah ye mo hanhte kĕ po, ĕh mâ, mâ nâ nena nonh, nenh hede ah kodede ah kbŭne kukwi nyenh ne.

25. Nenh oh poda nâ yĕ nâ, mâh nyâ be neĕo dĭ? Nenh Jisŭse poda no yĕ nâ, mâ nyebwe kburu donh nâ, ne tie ahmonh yĕ, kwĕde na te tuĕ ăh hurutuda mâ.

26. Kâ te peplănde be tu ahmonh ne mâ yĕ nâ, nenh be jŭje ahmonh ko eh tâ: nĕma nyânâ nâ tĕdĕ mo, â te mâ hanhte; nenh te ne wănhde nâ mâ nâ, nenonh ne ti konâ ăh nyebo yĕ nâ.

27. Oh neh yidòda nĕ nâ, ĕh mâ â Buo ăh te nonh â tida no yĕ nâ.

28. Hede Jisŭse poda no yĕ nâ, bah duwa nyebwe ăh nyebĕ yu yĕ, nenh hede ah miwa nĕ ibomâ, tĕ ne teĕ nyânâ nena, nenh tĕ neh nuo dĕ dĭ ko dui ăh ta; nĕma tĕne Buo nu na tâdeda, kre ne ni tene nedĕ eh tuĕ.

29. Nenh nyânâ tĕdĕ mo, â nedĕ mo mâ: nenh Buo yeĕo mo se; kâre ti biyĕ dene blee â plâ, nenonh ni nâ.

30. Tĕ â yida winh ne nedĕ ti, hede ohdo poplănde poda â winh hanhte kĕ.

31. Hede Jisŭse poda Juwĕ, no oh poda nâ hanhte kĕ, yĕ nâ, bah yimaa na winh ni, nenh hede ah mâe na mânaoh nonh hanhte;

32. Nenh ah ibo eh hanhte ne, nenh hanhte nĕnonh mu ahmonh gei ya ha.

33. Oh tuda nâ gne, nenh oh poda nâ, ĕmo a mâ Ebrehăm ăh iru nonh, nenh a yeâ nyebwe te ăh geiru ni iduidu: hăne nie ne po nâ, ah mi gei ya hĕemâ dĭ?

34. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yĕ, be nyâ be yi kbŭne kukwi ni, nenh â mâ kbŭne kukwi ăh gei nonh.

35. Nenh nyebaero, â neh nemaao â kââ mâ kai biyo ti
biyĕ: nĕma yu nâ nemaao ti biyĕ.
36. Nĕ ĕh ka, bĕh nu Yu bâ ha ahmonh gei ya, nenh
hede hanhte ah wo gei ya ne.
37. Ibo nĕ ne tĕ ah mâ Ebrehăm ăh iru: nĕma ah pĕnh
na lela nâ, kâre na winh neh pade ahmonh noanh ăh te.
38. Nĕ ti tene yidade Buo mâ: nenh ah ni dene ah yi-
dade ah nĕ buo mâ.
39. Oh tuda nâ gne, nenh oh poda nâ, Ebrehăm mâ a
buo. Jisŭse poda no yĕ nâ, bah teĕ Ebrehăm ăh iru,
nenh hede ne ah nie Ebrehăm ăh nunude.
40. Nĕma ah pĕnh nâ lela nâ, hâne lele ahmonh hanhte
ne â wânhde Nyesoa mâ: dĕ nĕnonh Ebrehăm neh
nuna nĕ.
41. Ah buo ăh kbŭne ne ah ni. Hede oh poda nâ yĕ
nâ, a ye tonhwânh iru; Buo kburu donh nâ a kâ, nâ mâ
Nyesoa.
42. Jisŭse poda no yĕ nâ, Nyesoa bâ nuĕ ah Buo, nenh
ah nowăneĕ mo ne: kâre kre Nyesoa mâ ne wodade, ne
didadĕ dĕ; mâ donh yede dui ăh ta di, nĕma nâ tĕdĕ
mo.
43. Dĕĕ na winh ah neh yidoe nâ? na winh ăh wonhwĕ
nonh, ah neh ida, nĕ ĕh ta nonh.
44. Ah mâ ah buo ku ăh iru nonh, nenh dene ah buo
nowăne, nenonh ah mi numâ. Â mâna â nĕ nye-laâ nonh
kwĕde ĕh hurutuda mâ, nenh â yedade hanhte nyenh ne,
kâre hanhte yede nâ kudi nâ ne. Bâ yi se ni, âdui ăh dĕ
nâ ni: kâre â mâ se-kaâ, nenh â mâ eh buo yĭ.
45. Nenh kâre mâ lele ahmonh hanhte, ah neh po mo
hanhte kĕ.
46. Ah bae te be nâ miĕ mo te mâ tumâ eh mu tu kâ
dĭ? Nenh dĕĕ mâ, bâ yie hanhte ti, ah neh po hanhte
kĕ dĭ?

47. Be nyâ be â kâde Nyesoa ăh waa mâ, nenh â wănh
Nyesoa ăh winh ne; tĕ ah yede Nyesoa ăh waa mâ kâde,
nĕ ĕh ka nonh, ah neh wânh ne.
48. Hede Juwĕ tuda nâ gne, oh poda nâ, ĕh ye ĕh tĕĕ
ne a tuĕ, kâre amu poe nâ, mâh Sămeriape nonh, nenh
mâh kupebu nonh yĭ?
49. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, ye kupebu; nĕma Buo
nonh ne tio, nĕma ahmu neh tuo mo, ah pede mo mĕ kĕ.
50. Nenh neh pânh dui ăh te ăh yi boa nâ; ĕh kâ ny-
ânâ â pĕnhnĕ na te ăh yi boa nâ, nenh â jŭje.
51. Hanhte ăh hanhte ne ti ahmonh yĕ, nyâ bâ tu na
winh yimâ, nenh â yewa kokwĕ yi.
52. Hede Juwĕ poda nâ yĕ nâ, ti nĕ nedĕ, a ibo nĕ ne,
tĕ teĕ kupebu. Ĕmo Ebrehăm ko, kâ prŏfetebo hĕ oh
ko, ple ne hlĭ, ne pe nâ, nyâ bâ yi na winh yimâ ti, nenh
â yewa kokwĕ yi.
53. Ple nah te boa yi, ĕh hio a buo Ebrehăm kâ prŏfe-
tebo hĕ hono ko, ăh te? Nyâ nonh nuĕ dui mâ yĭ?
54. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, ne yiĕo dui ti, nenh
na tutuĕ ĕh ye dĕ yĕ kwĕ: Buo nâ tio mo: hânâ ăh te
bah yi ti, ah po nâ, â mâ ah Nyesoa:
55. Nenh kre ah yee nâ iboĕ: nĕma mâ ibo nâ: nenh
ne po nâ, ye nâ ibo, nenh hede nu dui seâ mâ mu ahmonh
yĕ wo: nĕma ibo nâ ne, nenh ne ti â winh yimâ.
56. Ah buo Ebrehăm nina saunh, bâ yida na nyenĕ;
nenh â yida nĕ, nenh â plâ bleda.
57. Hede Juwĕ poda nâ yĕ nâ, yea yede ăh wore sŏnh
ne nâ pu ni donh, ne yi Ebrehămo?
58. Jisŭse poda no yĕ nâ, hanhte ăh hanhte, ne lele
ahmonh, neo ple Ebrehăm woda konâ.
59. Hede oh tĕda sie tĕ oh na poda nâ mâ nâ: nĕma
Jisŭse hudida âdui, nenh â wodade Nyesoa kai biyo, â
bĕda nyebo tiĕ, â hina no nâ.

LU IX.

1. Nenh tĕ Jisŭse yida hi, â yida nyebwe te, hânâ du-
dadĕ dodoĕ â de kudi.
2. Nenh â mânaoh yeda nâ nâ, oh po nâ, Tâdeâ, nyâ
nuna dĕ kuku dĭ, nyebwe nânonhĕ, henh â krihaoh, ple
â dude dodoĕ kudi?
3. Jisŭse tuda no gne, â po nâ, nyebwe nânonh â yea
dĕ kuku ni, ke â krihaoh nonh wĕ; nĕma tĕ Nyesoa ăh
nunude eh na yieo nâ fĕ, nĕ ĕh ka nonh.
4. Be nu nyânâ â tĕdĕ mo â konhwa, tĕ nyenĕ ĕh te
ĕh neo: tâ mi hwâmâ, tĕne nyâ nah nu ne konhwa ne dĭ.
5. Be wenh be ne yidĕ konâ mâ hinhmâ mi, mâ nâ teĕ
konâ ăh pebe.
6. Tĕ â tuda tene nedĕ ăh tuĕ mâ, hede â poda â hla
bro mâ, nenh â gisida â hla bro yi nâ, â nuna ĕh pla,
nenh â hlida pla nĕnonh daâ nânonh ăh yi kĕ nâ,
7. Nenh â poda nâ yĕ nâ, mu, beh plĕdede Sailoăm ăh
ni mâ, (hĕnĕ ĕh dawowora mâ, Tĕĕde.) Nĕ ĕh ka, â
munade, nenh â plĕda, nenh tĕ â dida, hede â teda nâ.
8. Nĕ ĕh ka, kawode-kbaoh, oh kâ nyono oh yida nâ
tedĕ kene tĕ â dâda hĕ, oh poda nâ, â ye nyâ nâ nenao
nâ â idĕda?
9. Ohbe yĕ, nânonh nedĕ, ohbe yĕ, â wo nâ yĕ; nĕma
nâ poda nâ, mâ nonh.
10. Nĕ ĕh ka, oh poda nâ yĕ nâ, hăne nah yi nue eh yĕ
kekra dĭ?
11. Â tuda no gne, â poda nâ, nyebwe te, nâ oh dĕde
Jisŭse, nâ nuna pla, nenh â hlida nĕ na yi kĕ nâ, nenh
â poda mo yĕ nâ, beh mude Sailoăm ăh ni bi; nenh ne
muna, ne bida ni, nenh hede ne towana dieteda.
12. Nenh oh poda nâ yĕ nâ, tĕ â neĕ? Â poda nâ, ye ibo.

13. Nenh oh yadao nyânâ dâda tedĕ kene, Făresibo mâ.
14. Nenh ĕh nuna săbăte nyenĕ nenao, tĕne Jisŭse nuna
pla, â krada â yi yĕ.
15. Hede Făresibo yedada nâ nâ dĭ, hăne ne â yi nuna
eh yĕ kekra. Â poda no yĕ nâ, â hlida pla na yi kĕ nâ,
nenh ne bida ni, nenh kre ne nu dieteda.
16. Nĕ ĕh ka, Făresibo be poda nâ, nyânâ nedĕ â ye
Nyesoa nyebwe, kâre â neh tu săbăte nyenăyedo yimâ.
Ohbe poda nâ, hăne kbŭne kukwi nuâ mie seyănede tu
nenonh eh nuĕ numâ dĭ? Nenh kre ĕh kprĕ nuna ĕh
nenade no nyenh.
17. Oh poda dââ yĕ nâ dĭ, hăne peĕ â te dĭ, tĕ â krae
nah yi yĕ? Â poda nâ, â mâ prŏfete nonh.
18. Nĕma Juwĕ oh yeda â te hanhte kĕ po, ĕh mâ, â
dâda ne, nenh â yi krĕeda yĕ dĭ, oh dădą nyânâ â yi
krĕeda yĕ ăh krihaoh, pledonh.
19. Nenh oh yedada no nâ, oh poda nâ, ple nyâ nânonh
â mâ ah yu, nâ ah po nâ, â duda dodoĕ de kudi nâ?
Hăne ĕh nue â tĕ nâ?
20. Â krihaoh tuda no gne, oh poda nâ, a ibo nĕ ne, tĕ
nyâ nânonh â mâ a yu, nenh tĕ â duda dodoĕ kudi:
21. Nĕma dĕnĕ nue nâ, â tĕ nâ, a ye ibo; onh nyânâ
kra â yi yĕ, a ye ibo yĭ: nĕma â kunhne; bah yeda nâ
nâ: â mi hlĭmâ ko âdui ăh ta.
22. Winh ne nedĕ nenonh â krihaoh tuda, kâre oh pida
Juwĕ ăh hwanonh ăh ta: kâre Juwĕ gĭdada nĕ ne, ĕh
mâ be nyâ be wĕnhnena nâ yĕ, â mâ Kraise, nenh â heĕ-
dade sĭnegŏge biyo ne.
23. Nĕ ĕh ka nonh, â krihaoh poda nâ, â kunhne; bah
yeda nâ nâ.
24. Hede oh dăda nyâna â dâda ne dĭ, nenh oh poda
nâ yĕ nâ, beh hnyi Nyesoa ĕh nyĭne: a ibo nĕ ne, tĕ
nyânâ nedĕ mâ kbŭne kukwi nuâ.

25. Â tuda no gne, â poda nâ, bâ nu kbŭne kukwi nuâ, nĕ, ye ibo: dĕ donh ne iboĕ, tedĕ kene ne dâda ne, nenh tĕtinonh ne tĕ nâĕ.

26. Hede oh poda nâ yĕ nâ dĭ, dĕ nâ nue monh nâ dĭ? hăne â nu nah yi ăh yĕ kekra dĭ?

27. Â tuda no gne, ne leleĕ ahmonh ne, kre ah ŷe ne wânh: dĕ ĕh ka nonh ah idĕ ĕh wonhwĕ dĭ dĭ? ple ah mu â mânaoh nu yĭ?

28. Hede oh hĕdeda nâ winh nâ, oh poda nâ, mâh teĕ â mânaâ, nĕma amu mâ Mosĕse ăh mânaoh nonh.

29. A ibo nĕ ne, tĕ Nyesoa hlĭda Mosĕse mâ nâ: nĕma ko nyâ nânonh ăh ta, a ye ibo be tĕne â wode.

30. Nyebwe nânonh tuda no gne, â poda no yĕ nâ, hĕne ah ti, wore-nâ-kane te nonh, ĕmo nâ kra na yi yĕ, ple ah po nâ, ah ye ibo, tĕne â wode dĭ.

31. Ĕmo a ibo nĕ ne, tĕ Nyesoa â neh wânh kbŭne kukwi ăh nuoh ăh winh nâ: nĕma ĕh ye se, nyâ bâ mâ Nyesoa ăh mâ bedeâ, nenh bâ yi â winh ni, nâ â winh â wĕnh.

32. Tĕ konâ bidadĕ bi, nyâ yea wănhe, ĕh mâ nyâ ăh be kra nyânâ dude dodoĕ kudi ăh yi yĕ.

33. Nyebwe nâ nedĕ, Nyesoa bâ yeo nâ mâ ne, nenh â ye dĕ âh nuĕ boade.

34. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, ple mâh nâ oh kâdede kbŭne kukwi nyenh, mâh twĕde amo? Nenh oh hadade nâ sĭnegŏge biyo.

35. Jisŭse wânhna nĕ, tĕ oh hadade nâ sĭnegŏge biyo; nenh tĕ â yida nâ dĭ, â poda nâ yĕ nâ, ple po Nyesoa ăh yu hanhte?

36. Â tuda nâ gne, â poda nâ, nyâ â mâe Kââ, tĕ na po nâ hanhte kĕ dĭ?

37. Nenh Jisŭse poda nâ yĕ nâ, yi nâ ne, nenh nânonh â hlĭ monh mâ yĭ.

38. Nenh â poda nâ, Kââ, ne po monh hanhte kĕ, Nenh â bededa nâ mâ.

39. Nenh Jisŭse poda nâ, jŭjeda ăh ta, ne didĕ konâ mâ, nyono neh ta nâ, tĕ oh na ta nâ; nenh nyono oh tĕ nâ, tĕ oh na nue dâoh mâ.

40. Nenh Făresibo be, no nenao nâ mâ, oh wânhna winh ne nedĕ, nenh oh poda nâ yĕ nâ, ple a dâ ne yĭ?

41. Jisŭse poda no yĕ nâ, bah nue dâoh, nenh ah yeĕ kbŭne kukwi kâ: nĕma ah yĕ, a tĕ nâ; nĕ ĕh ka ah kbŭne kukwi eh te eh nede ahmonh kĕ.

LU X.

1. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yĕ, be nyâ po nâ, â yide blăble buru wudi pĕ, bâ yeo ĕh meyu idi pade, nenh bâ yadeo tĕde, nenh nyâ nânonh nâ mâ yidiâ kâ kpumnhnuâ hĕ.

2. Nĕma nyânâ pĕdeo ĕh meyu idi, nânonh mâ blăble ăh yituâ.

3. Nânonh meyu-yituâ krrĕ yĕ; nenh blăble wânh â winh nâ; nenh â dĕ â blăble nenonh eh nyĭne, nenh â weede ne, â nĕne ne.

4. Nenh bâ weede â nĕ blăble, â hinede ne nya, nenh blâble kwĕ nâ mâ nâ: kâre oh ibo â winh ne.

5. Nĕma bĕh nu dabwĕ, eh neh kwĕ nâ mâ nâ, nenh eh kwidi nâ yĕ: kâre eh ye dabwe ăh winh ibo.

6. Dade nĕnonh Jisŭse poda no yĕ: nĕma oh neh yidoda tene â tida no yĕ nâ.

7. Nĕ ĕh Jisŭse poda no yĕ nâ, hanhte ăh hanhte ne ti ahmonh yĕ, mâ teĕ blăble buru ăh meyu nânonh.

8. Dĕwĕ ăh popleyinâ oh nyanena mo nya, oh dida, oh mâ yidioh kâ kpumnhnuoh hĕ nonh: nĕma blăble neh wânhna wa winh.

9. Mâ teĕ meyu: be nyâ be padeo mo idi, nenh â mi wamâ, nenh banh â pade, banh â wode, nenh â yi ktyĕda ne.

10. Yidiâ bâ didĕ, â nene te donh nâ di kĕ, nĕ mâ, bâ yidi, nenh bâ la ne, nenh bâ hie ne bwĭ: ne di ne tĕ oh na kâ honhnonh, nenh tĕ oh na kâ nĕ baka.

11. Mâ teĕ hanh blăble-yi-tuâ nonh: hanh blăble-yi-tuâ â hnyi â honhnonh ko blăble ăh ta.

12. Nĕma nyânâ teĕ kunhâ, â nĕh ne blăble-yi-tuâ, hânâ â ye blăble kââ, â yi wolfe ĕh dio, nenh â seo blăble, â kwidi: nenh wolfe krĕ ne, nenh â bobĕnh blăble nâ.

13. Kunhâ kwidi ne kâre â mâ kunhâ ăh ta, nenh â neh yi blăble dĕ.

14. Mâ teĕ hanh blăble-yi-tuâ, nenh ibo na blăble ne, nenh eh ibo mo ne.

15. Tĕnĕ Buo mi na iboda, kre ne ni Buo ăh iboda yĭ: nenh ne pri na honhnonh ko blăble ăh ta.

16. Nenh kâ blăble te, hene yedĕ buru nĕnonh kudi kâ: nene midĕ yamâ yĭ, nenh eh mu na winh wânh, nenh tĕ eh na nu kburu donh ăh blăble, nenh tĕ eh na kâ blâble-yi-tuâ donh.

17. Ne ĕh ka, na Buo nowăne mo, kâre tĕ pri na honhnonh ko blăble ăh ta, tĕ na yawa nĕ lĭ dĭ.

18. Nyâ neh ha mo nĕ mâ kwa, nĕma mâ donh pruĕo nĕ dui ăh ta. Mâ kâ ĕh kbenh bâ pru nĕ, nenh mâ kâ ĕh kbenh bâ ya nĕ lĭ dĭ. Dĕ nĕnonh Buo lele mo be nu.

19. Nenh hede winh ne nedĕ podade Juwĕ kprĕ nyenh dĭ.

20. Nenh ohdo poplănde poda nâ, â mâ kupebu nonh, hanhe nĕ ni nâ; dĕ ahmu wănhe â winh dĭ?

21. Ohbe poda nâ, winh ne nedĕ, eh ye kupebu ăh winh donh. Ple ku boade bâ kra dâoh ăh yi yĕ ne?

22. Nenh kre Jeruselĕm, ĕh nuna Nyesoa kai-kwa-tutuĕ ah dibade ăh ti nenao, nenh ĕh mâna khĕ ăh ti nenao.

23. Nenh Jisŭse nĕnade Nyesoa kai biyo kre Sŏlomŏn ăh kapu.

24. Nenh Juwĕ didao nâ mâ, oh gradedade nâ nâ, nenh oh poda nâ yĕ nâ, wenh tie nonh ba podeĕ nah kprĕ dĭ? Ne teĕ Kraise, nenh heya amo kĕ nâ.

25. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, ne lele ahmonh ne, kre ah yea nĕ hanhte pe: nunude ne nine Buo ăh nyĭne, nene heyĕ na te kĕ nâ.

26. Nĕma ah neh po nĕ hanhte te ne po nâ, kâre ah ye na blăble nu ăh ta, tĕnĕ nuna ah leleda.

27. Na blăble wănh na winh ne, nenh ne ibo ne, nenh eh kwĕ mo mâ nâ:

28. Nenh ne hnyi ne konâ-se honhnonh; nenh eh nah hiewa bwĭ ne idukau, nyâ nah hawade ne mo kwa ne yĭ.

29. Na Buo, nâ hnyi mo ne mâ, â te ăh yi boa hio dĕwĕ ăh popleyinâ; nenh dĕ te yede nĕ wĕ bĕh hade ne Buo kwa.

30. Kâ Buo hĕ a nu donh.

31. Hede Juwĕ tĕda siĕ dĭ, tĕ oh na bideda nâ.

32. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, hanh nunude ăh de peplănde ne dude Buo mâ, ne tede ahmonh yĕ nâ; nenh eh dĕ te be ăh ta nonh, ah bidiĕ mo sie dĭ?

33. Juwĕ tuda nâ gne, oh peda nâ, ĕh ye hanh nunudĕ ăh ta, a neh bide monh siĕ; nĕma ko Nyesoa ăh fofrĕ ăh ta; nenh kâre mâh, nâ â teĕ to-nyebwe, mâh nâ ni dui Nyesoa mâ ăh te nonh.

34. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, ĕh yeo ah tedi kĭnedĕ kĕ kĭneĕ, ĕh mâ, tĕ po nâ, ahmu Nyesoe nonh?

35. Bâ yida nyono mâ Nyesoa ăh winh didade Nyesoe dĕde, nenh Nyesoa kĭnedĕ ăh winh ĕh ye se nu;

36. Ple, hânâ â Buo gĕe yĕ, nenh â tĕdĕ konâ mâ, nâ ah po nâ, â frĕ Nyesoa, kâre â po nâ, mâ mâ Nyesoa ăh yu ăh ta?

37. Ne yi neh nue Buo ăh nunude, ah nah po mo hanhte.

38. Nĕma ne yi ne ni, banh ah ye mo hanhte kĕ po, nunude nenonh ne bah po hanhte, tĕ ah na iboĕ nĕ, nenh tĕ ah na po nĕ hanhte, tĕ Buo nedĕ mo mâ, nenh ne nede nâ mâ yĭ.

39. Nĕ ĕh ka, â kokrĕ oh pĕnhna nâ dĭ: nĕma â tana no kwa, â wodade,

40. Nenh â munenade Jâdăn nenĕ kĕ dĭ, tĕne Jŏne băptaisedade tedĕ kene; nenh â nenade.

41. Nenh nyebo ăh do poplănde minade nâ mâ nâ, nenh oh poda nâ, Jŏne neh nuna seyănedĕ te; nĕma tene eh popleyinâ ne Jŏne tida ko nyebwe nânonh ăh ta, eh mâna hanhte nenao.

42. Nenh nyebo ăh do poplănde podedade nâ hanhte.

LU XI.

1. Nenh nyebwe te donh â krĕda, â nyĭne mâ Lăzerŭse, â kâdade Bĕtene, ĕh mâna Mere kâ â de ăh yu Mata hĕ ăh orânh nonh.

2. (Mere donh nâ â prruda KÂÂ die prrudĕ nâ, nenh â sĭnanena â bepĭple â lu-hwinhnyaie nâ, nâ â bebu Lăzerŭse â krĕda.)

3. Nĕ ĕh ka, â de ăh nyĭno-iru tĕdade nâ nyebwe mâ, oh peda nâ, KÂÂ, yi, hânâ nowănedĕe, â krĕ ne.

4. Tĕ Jisŭse wânhna ne, â poda nâ, kĕkra nĕ nedĕ, ĕh ye nye-la kĕkra, nĕma tĕ Nyesoa ăh te ĕh na boaĕ yi ăh tá, nenh tĕ Nyesoa ăh Yu ăh te ĕh na boaĕde nĕ idi, nĕ ĕh ta nonh.

5. Nenh Jisŭse nowănena Mata, kâ â de ăh yu Mere hĕ, nenh Lăzerŭse yini.

6. Nenh tĕ â wânhna nĕ, nĕ ĕh â krĕda ne, tĕnĕ â nenade, â hinhnade wenh sŏnh te dĭ.

7. Nenh tĕ wenh nenonh hina, â poda â mânaoh yĕ nâ, ba mude Judia dĭ.

8. Â mânaoh poda nâ yĕ nâ, Tâdeâ, wenh tie ne nedĕ krenonh Juwĕ pĕnhna nah sie bidida nâ; nenh ne minede dĭ?

9. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, eh ye aue pu ne nâ aue sŏnh ne nedĕ nyenăyedo kudi? Nyebwe bâ yi nyenĕ nĕ, â neh hla be yĕ, kâre â yi konâ ăh pebe ăh ta.

10. Nĕma nyâ bâ yi tâ nĕ, nenh â hlĕ be yĕ nâ, kâre pebe yede nâ mâ ne ăh ta.

11. Tene nedĕ ne â tuda: ple â poda no yĕ nâ, a beyu Lăzerŭse mâe ne; nĕma mide ne, tĕ na ha nâ nyinâ.

12. Hede â mânaoh poda nâ, Kââ, bâ yi mâe, nenh â nu ĕh tĕĕ.

13. Sebade â kokwĕ ăh te nonh Jisŭse tĭda: nĕma wa wore peda nâ, beh pĕde nyinâ beh mâ ăh te nonh Jisŭse tida.

14. Ple Jisŭse heyada no kĕ nâ hanhka, â po nâ, Lăzerŭse ko ne.

15. Nenh ko ah ta, na plâ ble ne yĭ, tĕ yedade ne, te ah na po mo hanhte kĕ ăh ta: nĕma ba muede nâ mâ.

16. Hede Tŏmăse, hânâ oh dĕde Dĭdemŭse, â poda â bino mânaoh yĕ nâ, ba mude wĕ, tĕ a na kode nâ mâ, yĭ.

17. Nenh tĕ Jisŭse nyĭnenao, â yida nĕ tĕ â pĕdedade wudida wudi wenh hănh.

18. Nenh Bĕtene kwanena Jeruselĕm mâ nâ, ĕh mâ nâ hlâdeda nuna fŭrlŏne pu ne nâ hmnh:

19. Nenh Juwĕ ăhdo poplănde didao Mata kâ Mere hĕ mâ, tĕ oh na tudade no woro kudi ko wa bebu ăh ta.

20. Hede Mata tĕ â wânhna ne Jisŭse didade, wonhdonh ăh ta, â muna nâ nya mwainemâ: nĕma Mere te â nenade kai biyo.

21. Hede Mata podâ Jisŭse yĕ nâ, Kââ, ne neĕdĕ, nenh hede bebu yeĕ ko.

22. Nĕma ibo nĕ ne, banh ti nĕnonh kĕ, be dĕ be idade Nyesoa, nenh â hnyi monh nĕ ne.

23. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, bebu mi yĕ dumâ dĭ.

24. Mata poda nâ yĕ nâ, ibo nĕ tĕ â minâ yĕ dumâ dĭ, kre diebâde nyenâyedo ăh konâ-wowĕ ăh ti idi.

25. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, mâ teĕ konâ-wowĕ, nenh mâ teĕ honhnonh yĭ: be nyâ be po mo hanhte, banh â ko, nenh ne konâ dĭ:

26. Nenh be nyâ â ne konâ, â po mo hanhte kĕ, nenh â yewa ko. Ple, tene nedĕ, pe nĕ hanhte?

27. Â peda nâ yĕ nâ, awĭ Kââ, ne po nĕ hanhte tĕ teĕ Kraise, â mâ Nyesoa ăh Nyebĕ yu, nâ â minadĕ konâ mâ dimâ.

28. Nenh tĕ â wĕda tene nedĕ ĕh tutuĕ mâ, â wodao â muna, nenh â dăda â de ăh yu Mere huhudika, â peda nâ, Tâdeâ di ne, nenh â dĕ monh ne.

29. Tĕ â wânhna te nĕnonh, hede â duda yĕ worĕworĕ, nenh â didao nâ mâ.

30. Nenh Jisŭse yeda orânh ya pledonh, nĕma tĕnĕ Mata yĕdedao nâ, kenonh â te â nenao.

31. Tĕ Juwĕ hono nenade nâ mâ kai biyo, oh tidade nâ woro kudi, tĕ oh yida Mere, â duda yĕ worĕworĕ, â wodade, hede oh kwĕda nâ mâ nâ, oh peda nâ, â mide wudida yĕ wedemâ.

32. Nenh tĕ Mere nyĭnenao tĕnĕ Jisŭse nenao, tĕ â yida nâ, hede â pinao nâ be honânh, â poda nâ yĕ nâ, Kââ, ne neĕdĕ, nenh hede bebu yeĕ ko.

33. Nenh tĕ Jisŭse yida nâ â weda, â kâ Juwĕ no kwĕda

nå må hĕ, å kridiđade å suu kudi, nenh ŏh nĕnenade nå
plå wudi.
34. Nenh å poda nå, tĕ ah poe nå? Oh peda nå yĕ
nå, Kåå, di, mu nĕ yi.
35. Jisŭse weda.
36. Hede Juwĕ poda nå, bah yi tĕnĕ å nu å nowănena.
37. Nenh ohdo te poda nå, ple nyebwe nånonh, hånå
krada dåoh ăh yi yĕ, å yede nĕ wĕ, bå nuna nyebwe nå
nedĕ, kre å nah koda ne.
38. Nĕ ŏh ka, Jisŭse kridida dĭ, å didade wudida yĕ.
Ĕh måna bidiĕ nenao, nenh siå pĕedåo nå winhĕ.
39. Jisŭse poda nå, bah hao siå nånonh. Nyånå å koda,
å de ăh yu Mata, peda nå yĕ nå, Kåă, å mi nonh pomå ti
nĕnonh kĕ: kåre tĕ å koda, ŏh nyenăyede hănh nĕ nedĕ.
40. Jisŭse poda nå yĕ nå, yeĕ monh lele, nĕ må, ne
poe mo hanhte, nenh mie Nyesoa ăh te ăh yi boboa
yimåĕ?
41. Hede oh hadao siå, tĕnĕ koå pĕdade. Nenh Jisŭse
duda å yi yĕ, nenh å poda nå, Buo, bisi monh ne, tĕ wånh
na winh.
42. Nenh ne ibo nĕ ne, tĕ wănh na winh nå, ti biyĕ:
nĕma ko nyebo no oh nyĭnadĕ mo waa ăh ta, ne tio nĕ,
tĕ oh na po nĕ hanhte kĕ, tĕ tĕdadĕ mo.
43. Nenh tĕ å wĕda tene nedĕ eh tuĕ, å yaedade winh,
å poda nå, Lăzerŭse beh dide wo.
44. Nenh nyånå koda, å wodade, å swenh-kå å be hĕ
eh moeĕnena koohku ăh dăre nå: nenh å yibwa moĕnena
gĭse nå. Jisŭse poda no yĕ nå, bah worĕde nå, nenh bah
tĕ nå nå.
45. Hede Juwĕ ohdo poplănde, hono didade Mere må,
tĕ oh yida dene Jisŭse nuna, oh poda nå hanhte kĕ.
46. Nĕma ohdo te wodao, oh muna Făresibo må, nenh
oh leleda no dene Jisŭse nuna.

47. Hede pristebo hwe, oh kâ Făresibo hĕ, oh kweda yibwa nâ, oh tida ĕh sĭda, oh poda nâ, dĕ ne a nie dĭ? Ĕmo nyâ nâ nedĕ, â ni seyănede peplănde.

48. Nenh ba bâ nâ, nenh nyebo ăh popleyinâ po nâ hanhte kĕ: nenh Romabo mi dimâ, nenh oh mu a bro kâ a dible hĕ nâ kbanh.

49. Nenh wa bae be donh, â nyĭne mâna Kaiăfăse, hânâ mâna priste hwĕ yedo donh nânonh biyo, â poda no yĕ nâ, ah ye dĕ ibo donh.

50. Nenh ah neh hiĕ nĕ wore mâ nâ, tĕ ĕh nu hanh dĕ ko amo mâ, ĕh mâ, nyebwe donh bâ ko, ko nyebo ăh ta, nenh kre dako biyĕ oh nah hie bwĭ ne.

51. Nenh te ne nedĕ, â yedao ne âdui ăh ta tu: nĕma tĕ â mâna priste hwĕ ko yedo nânonh biyo, â tida ne prŏfeteka tĕ Jisŭse mina komâ ko dako nânonh mâ;

52. Nenh ĕh ye dako nânonh donh ăh ta, nĕma tĕ â na kwe Nyesoa ăh iru nonh oh bobwĕ, yibwa nâ, yĭ.

53. Nenh wodao nyenăyedo nânonh mâ, oh tuda ĕh sĭda, ĕh mâ, boh lada nâ ăh ta.

54. Nĕ ĕh ka Jisŭse â neh bida Juwĕ nyenh, â neh năna pebe, nĕma â woda tĕnonh, nenh â munade bro be kĕ, ĕh kwanena wanh mâ nâ, kre orânh nâ oh dădeda Ĭfrem kĕ, nenh kre, â kâ â mânaoh hĕ, oh nenade.

55. Nenh Juwĕ ăh Păsova ăh ti kwana mâ: nenh nyebo ohdo poplănde wodade wa ble biyĕ kĕ nâ, oh munade Jeruselĕm, oh hina Păsova ăh ti nya, tĕ oh na hmlĕnena wadui.

56. Hede oh pĕnhna Jisŭse nâ, nenh oh hlĭlĭda wadui nyenh nâ, tĕ oh nyĭnanade Nyesoa kai biyo, ple, hăne ah wore peĕ, ple â mi dibade mâ dimâ?

57. Nenh pristebo hwe oh kâ Făresibo hĕ, oh leleda nyebo, ĕh mâ, nyâ bâ iboda tĕnĕ â nenao, nenh bâ tâdedao nyebo, tĕ oh na krâda nâ.

LU XII.

1. Nenh tĕ ĕh nuna nyenăyede hmnhledonh eh sedade plo Păsova ăh ti munao nyĭnĕ, hede Jisŭse didade Bĕtene, tĕne Lăzerŭse nenade, hânâ koda, â hada konâ dĭ.

2. Kre oh pinhenade nâ wide dibade; nenh Mata nina wa leyu dĕ: nĕma Lăzerŭse mâna wa bae be, hono kâ nâ hĕ yada teble.

3. Hede Mere duda spaiknade dieprrudĕ ăh pau donh, henĕ peda wudi baka, nenh â prruda nĕ Jisŭse ăh bepĭple nâ, nenh â sĭnanena â lu-hwinhnyaie â bepĭple nâ: nenh dieprrudĕ ăh sesenonh yididade kai nânonh biyo nâ.

4. Hede â manaâ te donh, â nyĭne mâna Judăse Ĭskăreŏte, Saimŏn ăh yu, hânâ mina nâ â nyanhoh kwa pomâ, â poda nâ,

5. Dĕ ĕh ka, kre dieprrudĕ nĕ nedĕ ĕh ye pĕne ăh huba nĕ nâ wore hmnh yĕ tŏĕ, ĕh mue swĕnh-yiunh hnyie dĭ?

6. Te ne nedĕ â tuda, ĕh yeda te ne po nâ â tida swĕnh-yiunh yimâ; nĕma kâre â mâna yidiâ nenao, â blĭda blâ kwa, ĕh kâ teble ne peedade ne kudi nâ hĕ, nĕ ĕh ta nonh.

7. Hede Jisŭse poda nâ, wo nâ mâ: ko na heha nyenăyedo idi ăh ta, nĕ ĕh ka, â tudao dĕ nĕnonh.

8. Kâre swĕnh-yiunh no nemadĕ ahmonh mâ ti biyĕ; nĕma mâ yede ahmonh mâ ne ti biyĕ.

9. Nenh Juwĕ ahdo poplănde iboda nĕ, tĕ â nenade: nenh oh yedade di ko Jisŭse donh ăh ta, nĕma tĕ oh na yida Lăzerŭse yĕ, hânâ â hada konâ.

10. Nĕma pristebo hwe, hlada nĕ, ĕh mâ, boh lada Lăzerŭse yĭ;

11. Kâre â te Juwĕ ohdo poplănde sedao no, nenh oh poda Jisŭse hanhte kĕ.

12. Nenh nyenăyedo nâ kwĕdao, nyebo ăhdo poplănde,

no oh dida dibade ăh te kĕ, tĕ oh wânhna Jisŭse ah be didao Jeruselĕm,

13. Oh duda yonh powĕ, nenh oh muna nâ nya bĕdemâ, nenh oh yaedade winh, oh peda nâ, Hosăna; Ĭsreĕle ăh kĭnh hânâ didi Kââ ăh nyĭne mâ, bâ sĕnhe.

14. Nenh tĕ Jisŭse yida kăsera-bâdo, â nenao nâ kĕ; tĕnĕ ĕh nu kĭneĕna,

15. Saiŏn ăh nyĭnĕ yu, nah pi hwanonh: yi nah Kĭnh dio, â neo kăsera-bâdo kĕ.

16. Te ne nedĕ â mânaoh eh neh yidoda ne nâ tedĕ kene nĕma tĕ Jisŭse ăh te boaeda yi, hede ĕh bidade no kudi tĕ te ne nedĕ kĭneĕna ko â ta, nenh tĕ oh nuna nâ de ne nenonh mâ nâ.

17. Nĕ ĕh ka, nyebo no nenao nâ mâ, tĕ â dăda Lăzerŭse bâ wodade wudida kudi, â hada nâ konâ ăh ta, no heyada ĕh te kĕ nâ.

18. Ko dĕnĕ nedĕ ăh ta nyebo bĕdeda nâ nya yĭ, ĕh mâ, tĕ oh wânhna nĕ, nâ nuna seyănedĕ nĕnonh.

19. Nĕ ĕh ka Făresibo hlĭlĭdade wadui nyenh nâ, ple ah neh yi nĕ, tĕ a dĕ, ne a ni tĕ ĕh neh bĕ dĕĕ? Ba yi, konâ ăh popleyinâ oh kwĕ nâ mâ nâ wĕ.

20. Nenh Grisewĕ te nena no nyenh, hono dida Nyesoa ăh mâ-bede te kre dibade dida:

21. Nenonh didade Fĭlĭpe mâ, hânâ mâna Gălaili ăh Bĕtseda pe, nenh oh idada nâ nâ, oh poda nâ, a idĕ Jisŭse ăh yiyĕ.

22. Fĭlĭpe dida, â leleda Ăndru: nenh Ăndru kâ Fĭlĭpe hĕ, no leleda Jisŭse.

23. Jisŭse tuda no gne, â peda nâ, ĕh aua nyĭnĕo ne, tĕne nyebwe ăh Nyebĕ yu ăh te mi yi boademâ.

24. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yĕ nâ, dĕ ah yĕe, bĕh yede huru bi, nenh bĕh ye ko, nenh ĕh donh nâ nemaade: nĕma bĕh ko, nenh ĕh pe bui peplănde.

25. Be nyâ be â nowăne â honhnonh, nenh â wanhewa
nĕ ne; nenh be nyâ be â nyănh â honhnonh kre konâ
nĕ nedĕ mâ, â tuwa nĕ tu, ĕh muwa konâ-se honhnonh
kĕ yĕ.
26. Be nyâ be â po nâ â mí na winh, nenh bâ kwĕ mo
mâ nâ; nenh be tĕbe neo, kre na leyu mide nemâ yĭ: be
nyâ be nâ yi na winh ni, nâ Buo mio tumâ.
27. Tĕti nĕnonh na suu kikleĕ nâ; nenh hăne be poe
dĭ? Ple, be po nâ, Buo hao mo aua nĕnonh yie? nĕ ĕh
te ne yĕ aua nânonh kĕ.
28. Buo boaĕ nah nyĭne ăh te yi. Hede winh wodade
yeu, ĕh poda nâ, ne boaĕda ĕh te yi, nenh mi ĕh te yi
boaĕmâ dĭ.
29. Nenh ĕh ka, nyono oh nyĭnanao, oh wânhna nĕ, oh
peda nâ, tĕnh nĕ gmwĕnhna: ohbe poda nâ, enje nâ
hlĭda nâ mâ.
30. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, winh nĕnonh ĕh ye
na ta di, nĕma ko ah ta nonh, ĕh dio.
31. Tĕtinĕnonh konâ ăh jŭjeda ăh ti nyĭneo ne: tĕtinĕ-
nonh konâ ăh winh-kĕ-kââ midĕ hĕemâ.
32. Nenh na nyebwe tu ne hĕewadĕ bro mâ ne duewa
yĕ, nenh gĭdidâ nyebo ăh popleyinâ dui yĭ.
33. (Tĕ â tuda tene nedĕ, kokwe ăh kbudo be ne â
mina komâ, nĕ â henhna nyĭne.)
34. Nyebo tuda nâ gne, oh poda nâ, kre tedi kĕ, a
wânho nĕ ne, ĕh mâ, tĕ Kraise nĕmaa konâ ti biyĕ: nenh
hăne nie dĭ, ne pe nâ, ĕh mâ, nyebwe ăh Nyebĕ yu bâ
duewa yĕ dĭ? Nyâ nâ mâĕ nyebwe ăh Nyebĕ yu nâ-
nonh dĭ?
35. Hede Jisŭse poda no yĕ nâ, wenh dĕbwĭ ne nedĕ
krenonh pebe teĕ nenedĕ ahmonh mâ. Bah nâ, tĕ ah te
ah kâ pebe, heidĕ ĕh neh te ahmonh bidi: kâre nyâ bâ
yi heidĕ nĕ, nenh â neh ibo tĕnĕ â mine.

36. Tĕ ah te ah kâ pebe, bah po pebe ăh te hanhte kĕ, tĕ ah na nu pebe ăh iru. Tene nedĕ Jisŭse tuda, ple â wodao, nenh â hudidida no yi.

37. Nĕma banh seyănede peplănde â nuna no yĕ, oh neh poda nâ hanhte kĕ dĭ:

38. Tĕ prŏfete Aiseăse ăh winh ĕh yadedao, hĕnĕ â tida, ĕh mâ, Kââ, nyâ poe winh nenonh a ya hanhte kĕ dĭ? nenh, nyâ be nâ yidoe Kââ ăh kbenh-ne-sonh nâ dĭ?

39. Nĕ ĕh ka, oh yeda â te hanhte kĕ popoĕ wĕ dĭ, kâre Aiseăse peda nâ yĭ,

40. Â dâe wa yi ne, nenh â yakra wa wore; wa yi eh neh te nâ ta, nenh ke wa wore eh neh te te kbĕnh-de, nenh eh neh te mâ hie, nenh ne te no penhyanh.

41. Tene nede Aiseăse tuda, tĕ â yida â te ăh yi boboa, nenh â tida â te.

42. Nĕma hanhte kre bro-kâoh hwe nyenh, ohdo popplănde poda nâ hanhte kĕ, nĕma tĕ oh pieda Făresibo ăh hwanonh, kre oh yeda nâ wĕnhne yĕ, oh neh tedade nâ sĭnegŏge biyo hĕe ăh ta:

43. Kâre oh nowănena nyebo boh sĕnhna nâ, ĕh hinao Nyesoa bâ sĕnhna no.

44. Jisŭse yaedade winh, nenh â poda nâ, be nyâ be po mo hanhte kĕ, nenh ĕh ye mo donh â ye hanhte kĕ po, nĕma nyânâ tĕdĕ mo, nânonh â po hanhte yĭ.

45. Nenh be nyâ be yi mo, nenh â yi nyânâ tĕdĕ mo ne yĭ.

46. Ne di ne tĕ na nu konâ ăh pebe, nenh be nyâ be po mo hanhte kĕ, â nah na heidĕ ne dĭ.

47. Nenh nyâ bâ wânh na winh, nenh bâ ye ne hanhte kĕ po, ye nâ jŭje pledonh: kâre yeda konâ ăh jŭje te kĕ di, nĕma tĕ na wada konâ.

48. Be nyâ be bla mo nâ, â ye na winh yĕ krrĕ, nenh â kâ nyanâ â mi nâ jŭjemâ: winh ne tuĕ, ĕh donh nĕnonh ne miwa nâ jŭjemâ, kre diebâde nyenăyedo idi.

49. Kâre yeao te dui ăh ta ti; kâre Buo nâ tĕdadĕ mo,
nâ leleda mo te ne be poda, nenh te ne be túda.
50. Nenh ibo nĕ ne, tĕ â tedĕ mâ konâ-se honhnonh ăh
tedĕ: nĕ ĕh ka, be te be yi tí, tĕnĕ Buo poda mo yĕ, kre
ni ĕh tuĕ.

LU XIII.

1. Nenh ple Păsova dibade ăh ti munao nyĭnĕ, tĕ Jisŭse
iboda ne, ĕh mâ â aua nyĭnenao ne, tĕ â minade konâ mâ
womâ, tĕ â na minade â Buo mâ mumâ, tĕ â nowănena
âdui ăh nyebo no nenade konâ mâ, â nowănena no nowă-
ne â wodade konâ mâ.
2. Nenh tĕ oh wĕda wide-dibade nâ, (tĕ ku podade nĕ
Judăse Ĭskareŏte, Saimŏn ăh yu, ăh woro kudi, bâ poda
nâ â nyănhoh kwa;)
3. Tĕ Jisŭse iboda nĕ, tĕ â Buo tuda nâ teble ăh pop-
leyinâ kwa, nenh tĕ â wodade Nyesoa mâ, nenh tĕ â mi-
nade Nyesoa mâ yĭ;
4. Hede â wodao wide-dibade kĕ, nenh â poda â dăro
tĕdĕ, nenh â duda plĕ-daro, nenh â poda nĕ mâ.
5. Hede â podade ni gyua kudi, â towana â mânaoh ăh
bepĭple ăh dieyeyĕda nâ, nenh â sĭnĕnena ne plĕdăro nĕ
â poda mâ nâ.
6. Hede â nyĭnenao Saimŏn Pitŭ mâ: nenh Pitŭ poda
nâ yĕ nâ, Kââ, ple mâh yedĕ na bepĭple nâ?
7. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ yĕ nâ, dĕ ne ni, ye nĕ
nâ yido pledonh; nĕma miwa nĕ nâ yidomâ konâ ăh nya.
8. Pitŭ poda nâ yĕ nâ, nah yeda na bepĭple ne idu-idu.
Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, ne ye monh nâ yeda, nenh
yedĕ mo waa mâ kâ.
9. Saimŏn Pitŭ poda nâ yĕ nâ, Kââ, ĕh nah nu na be
donh, nĕma na kwe yedi, na lu nenonh beh yeda nâ wĕ.

10. Jisŭse poda nå yĕ nå; nyånå plĕe, bå plĕ å bepĭple, nenh å neh ida peplĕ dĭ, nĕma å wĕ hĭnĕ ne: nenh ah wĕ hĭnĕ nå, nĕma ye nå po ah popleyinå nonh oh wĕ hĭnĕ nå.

11. Kåre å iboda nĕ, nyånå mina nå å nyănhoh kwa pomå: nĕ ĕh ka å poda nå, ah popleyinå ah ye hĭnĕ nå wĕ.

12. Kre ĕh nuna, tĕ å wĕda wa bepĭple ăh dieyeyeda nå, nenh tĕ å wĕda å dăro ăh poe må, nenh tĕ å nenao dĭ, å poda no yĕ nå, dĕnĕ nu ahmonh må, ah yidoe nĕ nå ne?

13. Ah dĕde mo Tådeå kå Kåå hĕ; nenh ĕh tĕĕ nĕnonh ne ah ti; kåre kre ne ne.

14. Nenh må nå teĕ ah Tådeå kå Kåå hĕ, tĕ yeda ah bepĭple nå, nenh ah blĕde yĕ bah yeda ah bino bepĭple nå yĭ.

15. Kåre tidĕ ne poe ahmonh, tĕ ah na nu dĕnĕ nu ahmonh må yĭ.

16. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yĕ nå, leyu ăh te, ĕh neh hio å kåå ăh te; nenh nyånå tĕede, å te neh hio nyånå tĕde nå ăh te, yĭ.

17. Bah ibo te ne nedĕ, bah yi ne ni, nenh ah plĕ ble ne.

18. Ye ah popleyinå nyĭne henh: ibo nyono ne hade ne: nĕma tĕ Nyesoa kĭnedĕ ăh winh eh na yadeo, nĕ ĕh ta nonh, nyånå å kå må hĕ a di dibade, å du å beyĕkiye yĕ, å mu mo nĕ må hla.

19. Tĕ ĕh ti yeo nyĭnę ne lele ahmonh ne donh-donh, bĕh nuiwa, ah munå nĕ hanhte po, må nenao.

20. Hanhte ăh hanhte ne ti ahmonh yĕ nå, be nyå krrĕ ĕhnĕ nyånå mide tĕmå yĕ, nenh må nå å krrĕ yĕ; nenh nyånå krrĕ mo yĕ, nenh nyånå å tĕde mo, nånonh å krrĕ yĕ, yĭ.

21. Tĕ Jisŭse wĕde te ne nedĕ eh tuĕ må, å suu kikleda nå, nenh å heyada no kĕ nå, å poda nå, hanhte ăh hanhte,

ne ti ahmonh yĕ nâ, ah bae te donh mi mo na nyănhoh kwa pomâ.

22. Hede â mânaoh tĕdedao mâ nâ, oh peda nyânâ â henhna nyĭne ăh kprĕ.

23. Nenh â mânaâ te donh, nâ â Jisŭse nowănena nâ â tededao Jisŭse ăh klinh kĕ.

24. Nĕ ĕh ka Saimŏn Pitŭ poda nâ kwa, tĕ â na yedada nâ nâ, nyânâ ĕh mina numâ, â te â tida.

25. Hede nyânâ pĕdao Jisŭse ăh klinh wudĕ, poda nâ yĕ nâ, Kââ, nyâ neĕo?

26. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, nyânâ mie kla hnyimâ ne wĕĕde ĕh dĕ wudi ăh nyinyĭna mâ, nâ miĕo nemâ. Nenh tĕ â podade kla dĕ wudi, â hnyina nĕ Judăse Ĭskăreŏte, â mâ Saimŏne ăh yu.

27. Nenh tĕ â wĕda kla ăh didiĕ mâ, hede ku bidade nâ kudi. Hede Jisŭse poda nâ yĕ nâ, dŏnĕ po nâ beh nu, nu nĕ worĕworĕ.

28. Nenh nyono yada teble, wa bae te yeda ibo be dĕnĕ ĕh ka, â tuda nâ tenĕ nedĕ yĕ.

29. Kâre ohbe ăh wore poda nâ, tĕ Judăse blĭda blâ kwa, nĕ ĕh Jisŭse poda nâ yĕ nâ, beh tŏ dene a mi idamâ ko dibade ăh ta; onh be pooh bâ hnyina dĕ de te.

30. Nenh tĕ â duda kla nenonh wonhdonh ăh ta â wodade: nenh ĕh nuna tâ.

31. Nenh tĕ â wodade, Jisŭse poda nâ, tĕtinonh nyebwe ăh Nyebĕ yu ăh te boaĕ yi, nenh nâ boaĕ Nyesoa ăh te yi yĭ.

32. Nenh bâ boaĕ Nyesoa ăh te yi, nenh Nyesoa mi â te yi boaĕmâ, ko âdui ăh ta, nenh wonhdonh ăh ta, â mi â te yi boaĕmâ.

33. Hyeiru bwĭ aho, wenh dĕbwĭ nonh te midĕ ahmonh mâ hinhmâ. Ah mi mo nâ pânhmâ: nenh tĕnĕ poda

Juwĕ yĕ, tęne mide, ah nah dide ne; kre ne peĕ ahmonh yĕ yĭ.

34. Tedĕ idaede ne hnyi ahmonh, nĕ mâ, bah nowăne ah bino; tĕnĕ nu ah nowănena kre bah nu ah bino be ăh nowănena yĭ.

35. Dĕ nĕ nedĕ, nĕ nyebo ăh popleyinâ mi nĕ idi ibomâ, tĕ ah teĕ na mânaoh, ĕh mâ, bah nowăne ah bino be.

36. Saimŏn Pitŭ poda nâ yĕ nâ, Kââ, tĕ mie dĭ? Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, tĕnĕ mide, nah kwĕ mo mâ ne pledonh; nĕma mi mo kede nâ bâdemâ mu mo mâ kwĕ.

37. Pitŭ poda nâ yĕ nâ, Kââ, dĕ ĕh mâ nah kwĕĕ monh mâ ne donh-donh dĭ? mi na honhnonh prumâ ko nah ta.

38. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, nah honhnonh mu pru ko na taĕ? Hanhte ăh hanhte ne ti monh yĕ, koânh nah hĭdede ne, mu na te gade wenh tanh.

LU XIV.

1. Ah wore nah kikle nâ: bah po Nyesoa hanhte kĕ, nenh bah po mo hanhte kĕ yĭ.

2. Kre na Buo bli kai biyo, tina peplănde nede: bĕh ye nâ ne, nenh leleĕ ahmonh ne. Mi ne, tŏ na hmlĕne tĕde nâ ko ahmonh mâ.

3. Nenh ne mu, ne hmlĕne tĕde ko ahmonh mâ, nenh diwa lĭ dĭ, tĕ na kbawade ahmonh dui mâ; nenh tĕne minâo nemâ, tĕ ah newao yĭ.

4. Nenh tĕne mine, ah ibo nĕ, nenh ah ibo ĕh tide ne yĭ.

5. Tŏmăse poda nâ yĕ nâ, Kââ, a ye ibo tĕne mine, nenh hăne a mie ĕh tidĕ ăh iboda numâ dĭ?

6. Jisŭse pōda nâ yŏ nâ, mâ teĕ ĕh tidĕ, nenh mâ teĕ

hanhte, nenh mâ teŏ honhnonh yĭ: nyâ neh di Buo mâ,
bâ yeo mo didi.

7. Bah iboĕ mo, nenh ah iboĕ na Buo ne yĭ: nenh wo
ti nĕ nedĕ kĕ, ah ibo nâ ne, nenh ah yi nâ ne, yĭ.

8. Fĭlĭpe poda nâ yĕ nâ, Kââ tâde amo Buo nânonh,
nenh ĕh mu mâ wĕ.

9. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, ple seeda ne bidedade ahmonh
nyenh, kre yea mo iboĕ, Fĭlĭpe? be nyâ be yi mo, nenh
â yi Buo ne; nenh hăne niĕ ne pe nâ, tâde amo Buo dĭ?

10. Ple neh po nĕ hanhte kĕ, tĕ nede Buo fĕ, nenh tĕ
Buo nedĕ mo fĕ yĭ? winh ne ti ahmonh yĕ nâ, neh tu nĕ
ko dui ăh ta: nĕma Buo nâ nedĕ mo fĕ, nânonh ni nu-
nude nenonh.

11. Bah po mo hanhte kĕ, ĕh mâ tĕ nede Bŭo fĕ, nenh
tĕ Buo nedĕ mo fĕ yĭ: onh, bah po mo hanhte kĕ ko nu-
nude donh ne ni ăh ta.

12. Hanhte ăh hanhte nonh ne ti ahmonh yĕ, be nyâ
be po mo hanhte kĕ, nunude donh ne ni, nenonh â mi
numâ yĭ; nenh â mi nunude hwe numâ eh muo dene
nedĕ hi yĭ; kâre tĕ mide Buo mâ ăh ta.

13. Nenh be dĕ be ah idawa ko na nyĭne ăh ta, ne minâ
numâ, tĕ Buo ăh te ĕh na boadâ yi ko â Yu ăh ta.

14. Be dĕ be ne ah idadâ ko na nyĭne ăh ta, nenh nunâ
nĕ ne.

15. Bah nowăne mo, nenh bah tu na tedi yimâ.

16. Nenh mi Buo mâ bedemâ, nenh â mu ahmonh wo-
ro-kudi-tuâ te hnyi, tĕ â na nenâde ahmonh mâ ti biyĕ;

17. Nâ mâ hanhte ăh Suu; hânâ konâ nah krrĕwa yĕ
ne, kâre ĕh nah yi nâ, nenh ĕh ye nâ ibo yĭ: nĕma ah
ibo nâ ne; kâre â tindĕ ahmonh mâ, nenh â minâde ah-
monh mâ nemâ.

18. Nah sedĕ ahmonh kwi-ĭka ne: midĕ ahmonh mâ
yimâ.

19. Wenh mabo de ne sede, kre konâ nah yiwa mo ne
dĭ; nĕma ah yi mo ne: kâre mâ ne konâ, ah minâ konâ
nemâ yĭ.
20. Kre nyenăyedo nânonh idi, ah minâ ne ibomâ, tĕ
nede na Buo fĕ, nenh tĕ ah nedĕ mo fĕ, nenh tĕ nede ah-
monh fĕ yĭ.
21. Be nyâ be blĭ na tedi kwa, â yi ne yimâ ti, nânâ mâ
nyânâ nowăne mo: nenh nyânâ nowăne mo, nânonh Buo
mi nowănemâ, nenh mi nâ nowănemâ yĭ, nenh mi nâ dui
yĕ tedemâ.
22. Judăse (ĕh yeda Ĭskăreŏte,) nânâ poda nâ yĕ nâ,
Kââ, hăne mie amo dui ăh yĕ tede numâ, kre nah nu nĕ
konâ mâ ne, dĭ?
23. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ yĕ nâ, be nyâ be nâ
â nowăne mo, nenh â tu na winh yimâ: nenh na Buo mi
nâ nowănemâ, nenh a mu nâ mâ di, tĕ a na tio nâ mâ.
24. Be nyâ be ye mo nowăne, nenh â neh tu na winh
yimâ: nenh winh ne ah wănh, ĕh ye na winh, nĕma na
Buo nâ tĕdĕ mo, â winh nonh.
25. Tene nedĕ ne tu ahmonh yĕ nâ, kâre mâ te â nedĕ
ahmonh yĕ.
26. Nĕma woro-kudi-tuâ, hânâ mâ Gnekâ Suu, hânâ
Buo midĕ na nyĭne mâ tĕdĕmâ, nâ mi ahmonh teble ăh
popleyinâ tâdemâ, nenh â mide ahmonh teble ăh popley-
inâ kudi nâ pomâ, be te be ne tu ahmonh yĕ.
27. Plâ bleeda ne sedĕ ahmonh mâ, na plâ bleeda ne
hnyi ahmonh: ĕh ye tĕnĕ konâ ni ahmonh ĕh hnyie, ye
ahmonh ĕh hnyie nâ nu. Ah wore eh nah kikle ahmonh
nâ, nenh eh nah pi hwanonh yĭ.
28. Ah wânhe nĕ ne, hăne ne poe ahmonh yĕ, ĕh mâ,
ne wodĕ ne, nenh miwa dimâ dí. Bah nowăneŏ mo, nenh
ah ni ĕh saunh, kâre mâ po nâ, mude Buo mâ mumâ:
kâre Buo ăh te boa yi eh hio na te.

29. Nenh tĕ ĕh yeeo nyĭnĕ, ne leleŏ ahmonh ne, bĕh tewao nyĭnĕ tĕ ah na powa nĕ hanhte kĕ.

30. Wede ti nĕnonh kĕ, nah tu ahmonh te peplănde yĕ nâ ne dĭ: kâre konâ nâ nedĕ ăh winh-kĕ-kââ didĕ ne, nenh kre â yedĕ mo te dĕ mâ kâ.

31. Nĕma tĕ konâ na ibo nĕ tĕ nowăne Buo ne; nenh tĕnĕ Buo nu na leleda, kre ne ni, nĕ ĕh ta nâ dio. Bah du yĕ, ba wodĕdĕ.

LU XV.

1. MÂ teŏ hanh wĕnaa ăh lulu, nenh na Buo mâ ĕh yituâ.

2. Be babe be too mo fĕ nâ ĕh ye bui po, nenh â hao nĕ ne: nenh be babe be ĕh yi bui pe, nenh â hmlĕnene ne nâ, tĕ ĕh bui na bide kĕ.

3. Nenh winh ne tu ahmonh yĕ nâ, eh hmlĕne ahmonh ne.

4. Bah kwĕo mo yi nâ, tĕ na kwĕo ahmonh yi nâ yĭ. Tĕnĕ babo ni, kre ĕh yede nĕ wĕ bĕh po bui ko ĕhdui ăh ta, nĕ mâ, bĕh ye wĕnaa tu fĕ kwĕ donh; kre ah ka ne, ĕh mâ bah yeo mo yi kwĕ.

5. Mâ teŏ wĕnaa tu, ahmu teŏ ĕh babe: be nyâ be â kwĕo mo yi, nenh ne kwĕo nâ yi, nenh nânâ â mie bui peplănde pomâ: kâre ne yeo ahmonh mâ ne, nenh ah yede dĕ ăh nuĕ wĕ.

6. Be nyâ be yeo mo yi kwĕ, nenh â poĕ wanh hwŏnh babo yĕ, nenh â mu yedŏ; nenh nyebo te ne nâ, oh ti ne tâ nâ, eh si.

7. Bah kwĕo mo yi nâ, nenh na winh bĕh kwĕo ahmonh yi nâ, be dĕ be ah po nâ, ah idawa, nenh ĕh nuewa ne ko ahmonh mâ.

8. Dene nedĕ eh mi na Buo ăh te yi boaemâ, ĕh mâ, bah yi bui eh de peplănde pe: kre ah mi na mânaoh ăh nuĕ numâ.

9. Tĕnĕ Buo nu na nowănena, kre nu ah nowănena yĭ: bah nowănemaa mo yĭ.

10. Bah yi na tedi yimâ ti, nenh ah nemaa na nowănena, yĕ; tĕnĕ ni ne ti na Buo ăh tedi yimâ, nenh ne nemaa â nowănena yĕ, yĭ.

11. Te ne nedĕ, ne tu ahmonh yĕ nâ, tĕ na saunh ĕh na nemaade ahmonh kudi, nenh tĕ ah saunh ĕh na ho.

12. Dĕ nĕnonh nĕ mâ na tedĕ, ĕh mâ, bah nowăne ah bino be, tĕnĕ nu ah nowănena.

13. Nyâ ăh nowănena yeĕo nowănena nĕ nedĕ hi, ĕh mâ, nyâ ăh be pru dui ăh honhnonh ko â beyabo ăh ta.

14. Dene ne lele ahmonh, bah yi ne ni, nenh hede ah mâ na beyabo nonh.

15. Wodĕ ti nĕnonh kĕ, neh dăde ahmonh leyiru; kâre leyu neh ibo dĕnĕ â kââ ni: nĕma ne dĕde ahmonh beyabo: kâre te ăh popleyinâ ne wânhde Buo mâ nâ, ne yidoĕ ahmonh ne nâ ne wĕ.

16. Ah yede mo ha, nĕma mâ hade ahmonh, nenh mâ hla ahmonh, tĕ ah na mu, nenh tĕ ah na po bui, nenh tĕ ah bui eh na nemaao: be dĕ be ah idadewa Buo, ko mâ nyĭne ăh ta, tĕ â na hnyinâ ahmonh ne mâ.

17. Te ne nedĕ ne lele ahmonh, tĕ ah na nowăne ah bino be.

18. Konâ bâ nyănh ahmonh, nenh ah ibo nĕ ne, mâ tedĕ ĕh nyĕnhna, ple ĕh nyĕnhna ahmonh.

19. Bah mâĕ konâ ăh nyebo, nenh konâ nowăne âdui ăh nyebo ne: nĕma kâre tĕ ah ye konâ ăh nyebo, nenh kâre tĕ ne hadade ahmonh konâ ăh nyebo nyenh, nĕ ĕh ta nonh konâ nyĕnh ahmonh.

20. Winh ne tuda ahmonh yĕ, beh nede ahmonh kudi

nâ, ĕh mâ, leyu ăh te ăh yi-boboa, ĕh neh hio â kââ ăh te. Tĕ oh nu mo ka kuku, nenh oh mi ahmonh ka kuku numâ yĭ; boh yida na winh yimâ ti, nenh oh mi ah winh yimâ tumâ yĭ.

21 Nĕma de nenonh ăh popleyinâ, oh mi ahmonh mâ nâ numâ ko na nyĭne ăh ta, kâre tĕ oh ye nyânâ tĕdadĕ mo ibo ăh ta.

22. Ne yedadĕ no mâ di, nenh ne yeda no mâ hlĭ, nenh hede oh yeĕo te kâ: nĕma tinu kĕ oh yiĕ gne tuda kâ ko wa dĕ kuku ăh ta.

23. Be nyâ be â nyĕnh mo, nenh â nyănh Buo ne yĭ.

24. Nunude ne nyâ te yea ni, ne yeĕdĕ no nyenh nune, nenh oh yedao te kâ: nĕma tinu kĕ, oh yi kâ Buo hĕ amo ne, nenh oh nyĕnh amo.

25. Nĕma kre ĕh neĕ, tĕ winh nĕ neo wa tedi ăh kĭnedĕ kĕ, ĕh na yadeo, ĕh mâ, oh nyănhna mo putuputuka.

26. Nĕma Wore-kudi-nâ-tuâ bâ diwa, hânâ minâdĕ ahmonh mâ tĕmâ, â minâde Buo mâ womâ, hânâ mâ hanhte ăh Suu, â wode Buo mâ, nâ minâ na te kĕ nâ heyamâ:

27. Nenh ah minâ na te kĕ nâ heyamâ yĭ, kâre ah nemaadĕ mo mâ wode ĕh hurutuda mâ.

LU XVI.

1. Tᴇ ne nedĕ ne tu ahmonh yĕ, ah wore eh neh tewa nâ kĕne, ah neh tewa krrĕ lĭ nâ kba.

2. Oh mide ahmonh sĭnegŏge biyo nâ hamâ: nenh ĕh ti diwao nyĭnemâ, nyânâ mi ahmonh lamâ, nenh â woro mu nâ pomâ, Nyesoa ăh woro nâ ni.

3. Nenh de ne nedĕ ne oh mi ahmonh mâ nâ numâ, kâre oh yea kâ Buo hĕ amo iboĕ.

4. Nĕma te ne nedĕ ne leleĕ ahmonh, eh ti beh nyĭne-
wao, ĕh mude ahmonh wudi nâ bi, ĕh mâ, tĕ leleda ah-
monh eh te ne. Nenh te ne nedĕ yeda ahmonh lele tedĕ
kene, kâre nenade ahmonh mâ ăh ta.
5. Nĕma ti nĕnonh nyânâ â tĕdadĕ mo, nâ mâ ne
mude; kre ah bae te neh yeda mo nâ, tĕ mie?
6. Nĕma te ne po nâ, ne lele ahmonh te ne nedĕ, nĕ ĕh
ware nĕ yidio ah wore kĕ nâ.
7. Nĕma hanhte ne lele ahmonh, ĕh nu hanh dĕ ko ah-
monh mâ, be wodĕdĕ: kâre ne yedĕdĕ wo, nenh Woro-
kudi-nâ-tuâ, â yedĕ ahmonh mâ di; nĕma ne wodĕ, nenh
midĕ nâ ahmonh mâ tĕmâ.
8. Nenh bâ di, â minâ konâ ăh kbŭne kukwi ăh te kĕ
nâ heyamâ, nenh ko hanh kbŭne ăh ta yini, nenh jŭjeda
ăh ta yini, yĭ:
9. Ko wa kbŭne kukwi ne oh ni eh ta, kâre tĕ oh ye mo
hanhte kĕ po ăh ta;
10. Nenh ko hanh kbŭne ăh ta, kâre tĕ mide Buo mâ,
nenh tĕ ah nah yiwa mo ne ăh ta;
11. Nenh ko jŭjeda ăh ta, kâre konâ nĕnonh ăh winh-
kââ â jŭjeĕ ne.
12. Ne te ne kâ te peplănde be tu ahmonh ne mo yĕ,
nĕma ah wore eh yede eh iboda wĕ pledonh.
13. Nĕma hanhte ăh Suu bâ di, â mi ahmonh hanhte ăh
popleyinâ ăh tide năemâ: kâre â donh â nah hlĭdâo âdui
ăh ta ne: nĕma te ne â minâ wânhmâ, nenonh â minâ
tumâ: nenh â mi ahmonh te ne mi dimâ tâdemâ.
14. Nâ minâ na te yi boaĕmâ; kâre te ne â minâde mo
mâ dumâ, nenonh â minâ ahmonh tâdemâ.
15. Teble eh popleyinâ ne Buo kâ, mâ kâ ne: nĕ ĕh
ka mâ poe nâ, nĕ mâ, â mide mo te mâ dumâ, nenh â
muwa ne ahmonh tâde.
16. Wenh dĕbwĭ ne sede, nenh kre ah nah yi mo ne:

nenh wenh dĕbwĭ be dĭ, nenh ah muwa mo yi, kåre tĕ
mide Buo må ăh ta.
17. Hede å månaoh hlĭdedade wadui nyenh nå, te be
ne neĕdĕ dĕ, å tu amo yĕ dĭ, ĕh må, wenh dĕbwĭ ne sede,
nenh kre ah nah yi mo ne: nenh beh kba wenh dĕbwĭ be
dĭ, nenh ah muwa mo yi: nenh, ĕh må, kåre mide Buo
må ăh ta dĭ?
18. Nĕ ĕh ka, oh poda nå, te be ne nedĕ å tiĕ dĭ, ĕh
må, wenh dĕbwĭ dĭ? A ye ibo te ne å pe.
19. Nenh Jisŭse iboda ne, tĕ oh idĕda å dieyeyeda nå,
nenh å poda no yĕ nå, ple ah yeyedĕde ahdui nyenh nå,
tene tuĕ ăh ta, ĕh må, wenh dĕbwĭ ne sede, nenh kre ah
nah yi mo ne: nenh wenh dĕbwĭ be dĭ, nenh ah muwa
mo yii?
20. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yĕ, ah mi wemå,
ah mu hinh, nĕma konå mi saunh numå: nenh ware mi
ahmonh numå, nĕma ah ware miwa saunh pledemå.
21. Nyĭnĕ bå yi yåro pe, ware ni nå ne, kåre tĕ å aua
nyĭnĕo ne ăh ta: nĕma bå kåĕ yu, å neh hie å swĕnh yiĕ
wore må nå dĭ, kåre å saunh ne å ni, tĕ nyebĕ yu kåĕdĕ
konå mă ăh ta.
22. Nenh kre nĕ neĕ, ware ni ahmonh ti nĕnonh kĕ yĭ:
nĕma miwa ahmonh yimå dĭ, nenh ah wore muwa saunh
nu, nenh ah saunh nĕnonh, nyå nah hawa ahmonh nĕ
kwa ne dĭ.
23. Nenh nyenăyedo nånonh idi, ah nah idadewa mo dĕ
dĭ ne. Hanhte ăh hanhte, ne ti ahmonh yĕ, be dĕ be ah
idadewa Buo ko na nyĭne ăh ta, nenh å hnyiwa ahmonh
nĕ ne.
24. Ah yea na nyĭne dĕ idĕde pledonh: bah ida, tĕ ah
na yi nĕ, nenh tĕ ah saunh ĕh na wĕde yĕ nå.
25. Te ne nedĕ dade nonh ne podede ne kudi, ne tu
ahmonh ne må yĕ: nĕma kre ĕh ti dio ne tĕne nah po-

dewa ahmonh dade yĕ ne dĭ, nĕma mi ahmonh Buo ăh te
kĕ nâ heyamâ hanhka.
26. Kre nyenăyedo nânonh idi, na nyĭne ne ah miwa
idademâ: nenh ye nâ po, mi Buo bademâ ko ah ta:
27. Kâre Buo ăh nyebwe tu nowăne ahmonh ne, kâre
ah nowăne mo, nenh kâre tĕ ah po nĕ hanhte kĕ, ĕh mâ,
tĕ wodade Nyesoa mâ ăh ta.
28. Ne wodade Buo mâ, nenh ne didĕ konâ mâ: nenh
dĭ, ne sedĕ konâ, nenh mide Buo mâ.
29. Â mânaoh poda nâ yĕ nâ, yio, ti nĕnonh kĕ, mâh
te â pebeĕ nah winh nâ, neh poĕ dade dĭ.
30. Ti nĕnonh kĕ a iboĕ nĕ ne, tĕ ibo teble ah popleyi-
nâ, nenh neh ida nyâ bâ ida monh te dĕ nâ dĭ: dĕ nĕ
nedĕ a pede nĕ hanhte idi, tĕ wodade Nyesoa mâ.
31. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, ple tinu kĕ ah pe ne
hanhteĕ?
32. Bah yi, ĕh aua dio ne, nenh ĕh nyĭnĕ ne yĭ, tĕ ah
mi yibwa nâ bobĕnhmâ, ah popleyinâ ah mi ah bli nâ
munemâ, nenh ah munâo mo donh se: nĕma dĭ, ĕh neh
nu mâ donh ne nah seowa ne yi, kâre tĕ Buo neo mo mâ
ăh ta.
33. Te ne nedĕ ne tu ahmonh yĕ nâ, tĕ na blee ah plĕ.
Kre konâ mâ, ah midĕ swĕnh yimâ: nĕma bah po ah
wore kbenh ne; ne seya konâ ne.

LU XVII.

1. Jisuse tuda te ne nedĕ, nenh hede â worada â yi
yeu, nenh â poda nâ, Buo, ĕh aua nyĭnĕo ne; boaĕ mah
Yu ăh te yi, tĕ nah Yu na boaĕ nah te yi yĭ:
2. Tĕnĕ nu nâ ĕh kbenh ăh hnyie, ĕh mâ, bâ kâ dĕwĕ
ăh popleyinâ winh kĕ nâ, tĕ â na hnyi nyono hnyi nâ
konâ-se honhnonh.

3. Nenh dĕ nĕ nedĕ nĕ mâ konâ-se honhnonh, ĕh mâ, boh mu monh ibo, mâh nâ teĕ hanh Nyesoa donh, â kâ Jisŭs Kraise hĕ, hânâ tĕdadĕ.

4. Ne boaĕ nah te yi kre konâ mâ: konhwa ne hnyina mo, be nuna, ne wĕ nĕ mâ.

5. Nenh ti nĕnonh kĕ O Buo, nah nyebwe tu nonh bâ boaĕ na te yi, tĕnĕ na te ăh yi boboa, kâdade monh mâ nena pledonh konâ nuena.

6. Ne heya nyebo no hadade konâ mâ, ne hnyina mo, nah nyĭne ăh te kĕ nâ: mâh kâda no, nenh ne hnyina mo no mâ: nenh oh tu nah winh yimâ.

7. Ti nĕnonh kĕ, oh iboĕ nĕ, teble ăh popleyinâ ne hny-ina mo, kre eh kwĕo monh yi nâ.

8. Kâre winh ăh popleyinâ ne tâdeda mo, ne tâde no ne yĭ; nenh oh krrĕ ne yĕ nâ, nenh oh ibo nĕ tĕĕ, tĕ wo-dade monh mâ, nenh oh po nĕ hanhte kĕ, ĕh mâ, tĕ tĕdadĕ mo.

9. Ne bede ko wa ta: neh bede ko konâ ăh nyebo ăh ta, nĕma ko nyono hnyie mo ăh ta; kâre mâh kâ no.

10. Nenh nyono oh popleyinâ ne kâ, mâh kâ no, nenh nyono ne kâ, mâ kâ no; nenh nononh boaĕ na te yi.

11. Nenh ti nĕnonh yedĕ konâ mâ ne dĭ, nĕma nyo no-nonh no nedĕ konâ mâ, nenh ne dide monh mâ. Gnekâ Buo, nyono ne hnyie mo, tumaa no yimâ, nenh nah nyĭne ăh te bĕh nede no kudi, tĕ oh na nu kburu donh, tĕnĕ a ne.

12. Tĕ nenade no mâ kre konâ mâ, ne tida no yimâ, ne nu nah nyĭne ĕh te nenade no kudi nâ: nyono hnyina mo, nononh ne tu yimâ, nenh wa dâ te ye wanh, nĕma nye-laâ ăh nyebĕ yu donh nonh; tĕ Nyesoa ăh kĭnedĕ ăh winh eh na yadeo.

13. Nenh ti nĕnonh, ne dide monh mâ: nenh te ne nedĕ, ne tudĕ konâ mâ, tĕ na saunh ĕh na wĕde yĕ nâ kre no nyenh.

14. Ne tâde no nah winh ne: nenh konâ nyănh no ne,
kâre oh yedĕ konâ nyebo nyenh kâ, tĕnĕ nu kre yedĕ
konâ mâ kâ, yĭ.
15. Neh bede ĕh mâ beh mudĕ no konâ mâ ha ăh ta,
nĕma tĕ na hao no dĕ kuku fĕ nâ ăh ta nonh.
16. Oh yede konâ ăh nyebo nyenh kâ, tĕnĕ nu kre yede
konâ ăh nyebo nyenh kâ.
17. Nu nah hanhte bĕh wĕ no hĭnĕ: nah winh ĕh mâ
hanhte nonh.
18. Tĕnĕ nu, ne tĕdadĕ mo konâ mâ, kre ne nu, ne tĕdĕ
no konâ mâ yĭ.
19. Nenh ko wa ta nonh, ne hade dui gnekâ-ka, tĕ
hanhte ĕh na nu no, oh na kâ gne yĭ.
20. Nenh ye bede ko nyono nedĕ oh donh ăh ta, nĕma
nyono wa winh mi numâ, oh mi mo hanhte kĕ pomâ, no
oh ta yini nonh yĭ;
21. Tĕ oh popleyinâ oh na nu donh; tĕnĕ nu, Buo ne
nedĕ mo mâ, nenh ne nede monh mâ yĭ, kre bĕh nu, boh
nede amo mâ, tĕ oh na nu kburu donh: tĕ konâ na po
nĕ hanhte kĕ, tĕ tĕdadĕ mo.
22. Nenh te ăh yi boboa ne hnyina mo, nĕ ne hnyi no:
tĕ oh na nu donh, tĕnĕ a nu, a nu donh yĭ:
23. Mâ bâ nede no mâ, nenh beh nedĕ mo mâ, tĕ oh na
wĕde yĕ nâ, oh mu donh nu tĕĕ: nenh tĕ konâ na ibo nĕ
tĕ tĕdadĕ mo, nenh ĕh mâ tĕnĕ nu na nowănena, kre nu
wa nowănena yĭ.
24. Buo, idĕ nĕ ne, ĕh mâ, nyono hnyina mo, tĕne mi-
nade, kre boh nenâde yĭ; tĕ oh yi na te ăh yi boboa ne
hnyina mo: kâre nowănena mo ple konâ ăh nuina tuieda
huru.
25. O hanh Buo, konâ oh yea monh iboĕ: nĕma mâ ibo
monh, nenh nyono nononh ibo nĕ, nĕ mâ, tĕ tĕdadĕ mo.
26. Nenh ne heya no nah nyĭne ăh te kĕ nâ, nenh mi

ěh te kě nâ heyamâ dĭ: tě nowănena ne nowănena, ěh
na neo no mâ, nenh tě na neo no mâ yĭ.

LŬ XVIII.

1. Te Jisŭse wěda winh nedě eh tŭě mâ, hede â kâ â
mânaoh hě, oh wodao, nenh oh tana nibwĭ Kidrŏn kě,
těne kburo nenade, nenh â kâ â mânaoh hě, oh padade
nâ kudi.
2. Nenh Judăse, hânâ poda nâ â nyănhoh kwa, â iboda
těde něnonh ne, yĭ: kâre ti peplănde Jisŭse kâ â mânaoh
hě, oh minade nâ.
3. Nenh hede Judăse duda nyebo kpanh kâ hâbetebo
hě, kre pristebo kâ Făresibo hě mâ, nenh oh munade, oh
kbada mlantedia kâ tedia hě, nenh wa tanh-teble yini,
tidě idi.
4. Nenh tě Jisŭse iboda te eh popleyinâ, ne eh mina nâ
lu nâ bimâ, â muna no nya mwainemâ, nehh â poda no
yě nâ, nyâ ah pěnhě nâ?
5. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, Jisŭse, nâ wode Năze-
rěte. Jisŭse poda no yě nâ, mâ nâ. Nenh Judăse hânâ
poda nâ â nyănhoh kwa, â nyĭnanao no nyenh yĭ.
6. Nenh tě â poda no yě nâ, mâ nâ, hede wonhdonh ăh
ta oh munena kě, nenh oh pinao bro mâ nâ.
7. Hede â yedada no nâ dĭ, nyâ ah pěnhě nâ? Nenh
oh poda nâ, Jisŭse, nâ wode Năzerěte.
8. Jisŭse tuda no gne, â poda nâ, leleŏ ahmonh ne dĭ,
mâ neěo: nenh bah yie mo nâ pěnh, bah wo nyo no nedě
mâ, boh mu wa těde nâ:
9. Tě winh ne â tuda, eh na yadedao, eh mâ, nyono
hnyina mo yea wa dâ te donh wanhe.
10. Hede Saimŏn Pitŭ tě pliye nenade nâ kwa, â ha-

dade nĕ kpŏnh, nenh â hlada nĕ priste hwĕ ăh leyu, â ktyĕdao â dida noanh. Leyu nânonh, â nyĭne mâna Mălkŭse.

11. Hede Jisŭse poda Pitŭ yĕ nâ, nyĭnade nah pliye kpŏnh: ple dĕnĕ ĕh kâbo Buo hnyi mo be na, nah na nĕ?

12. Hede nyebo kpanh kâ wa beyâ hĕ, nenh Juwĕ ăh hâbetebo yini, oh krâda Jisŭse, oh moanena nâ.

13. Nenh oh kbadade nâ Ănăse mâ tedĕ kene; kâre nâ mâna Kaiăfăse, hânâ mâ priste hwĕ ko yedo nânonh biyo, ăh boâ nenao.

14. Nenh Kaiăfăse nânonh, nânonh â leleda Juwĕ tĕ ĕh mâna hanh dĕ, nyebwe donh bâ koda ko nyebo ăh ta.

15. Nenh Saimŏn Pitŭ kwĕda Jisŭse mâ, â kâ mânaâ te hĕ: nenh priste hwĕ iboda mânaâ nânonh, nenh â kwĕda Jisŭse mâ kre priste hwĕ ăh kai hwĕ biyo.

16. Nĕma Pitŭ nyĭnanao diyĕ ăh hwaidi. Nenh mânaâ hânâ priste hwĕ iboda, â wodade, nenh â hlĭda nyĭnĕ nâ tida meyu yimâ, nenh â paeda Pitŭ năble.

17. Nenh nyĭnĕ hya nâ, â tida meyu yimâ, â poda Pitŭ yĕ nâ, ple ye nyebwe nâ nedĕ ăh mânaâ te enh? Â poda nâ, ye â mânaâ te.

18. Nenh leyiru oh kâ hâbetebo hĕ, hono twena na, oh nyĭnanoa; kâre ĕh mâna khĕ nyenăyedo nenao: nenh oh wena nĕ: nenh Pitŭ nyĭnanao no mâ, nenh â wena nĕ yĭ.

19. Nenh hede priste hwĕ yedada Jisŭse nâ â mânaoh kâ â tâdede hĕ ăh te nâ.

20. Jisŭse tuda nâ gne, ne brĕda winh nâ, ne hlĭda konâ ăh nyebo mâ nâ; ti biyĕ, nâ, ne tâde nyebo kre sĭnegŏge kâ tĕmple biyo hĕ, tĕne Juwĕ mide nâ; nenh yea te ti huhudika.

21. Dĕ ĕh mo ne yeda nâ dĭ? nyono wânh na winh, no beh yeda nâ te ne ne tu no yĕ, nâ: oh ibo ne te ne ne tuda.

22. Nenh tĕ â tuda te ne nedĕ, hâbetebo no nyĭnanao, wa bae te â hlada Jisŭse kbanh, â poda nâ, ple kre ni priste hwĕ ăh gne tutuĕ, enh?

23. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, ne tu te krenh, nenh heya mo kĕ nâ: nĕma ne tu hanhte, dĕ ĕh ne hla mo dĕ de?

24. Nenh tĕ oh moanena nâ, Ănăse tĕdade nâ priste hwĕ Kaiăfăse mâ.

25. Nenh Saimŏn Pitŭ nyĭnana, â wena na. Nĕ ĕh ka, oh poda nâ yĕ nâ, ple mâh â mânaâ te nonhĕ dĭ? Â gadeda, nenh â poda nâ, ye â mânaâ.

26. Nenh priste hwĕ ăh leyu ăh dâ te, (hânâ ăh bebu ăh noanh Pitŭ ktyĕdao,) nânonh peda nâ, ple yedade monh nâ mâ yi, kre kburo, enh?

27. Hede Pitŭ gadeda dĭ: nenh wonhdonh ăh ta koânh hĭdeda ne.

28. Hede oh hadade Jisŭse Kaiăfăse mâ, oh kbadade nâ te-hla-kai biyo: ĕh mâna nyenăiru sesĕnĕ nenao; nenh wa nyebwe tu oh yedade te-hla-kai biyo pa, oh neh teda wadui kainhe lu nâ po; nĕma tĕ oh na dida Păsova ăh ta.

29. Hede Pailete bidade no mâ diyĕ, nenh â poda nâ, te beĕ nonh ah yĕeĕ nyânâ nânonh dĭ?

30. Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, bâ yeda te wora, nenh a yedĕ monh nâ mâ ya.

31. Hede Pailete poda nâ yĕ nâ, bah kba nâ, nenh bah hla â te ah tedi ăh ka. Juwĕ poda nâ yĕ nâ, a ye tedi kâ, ba la nyâ:

32. Tĕ Jisŭse ăh winh nĕ â tuda, ĕh na yadedao, tĕ â hlĭda nĕ, ĕh mâ, kokwe ăh kbudo be â mina komâ.

33. Hede Pailete padade te-hla-kai biyo dí, nenh â dăda Jisŭse, nenh â poda nâ yĕ nâ, ple mâh nâ teĕ Juwĕ ăh kĭnhĕ?

34. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, ple te ne nedĕ dui
ăh ta ne tio, henh nyebo te lele monh na te?
35. Pailete tuda nâ gne, â poda nâ, ple, mâ Jupe nonh?
Ĕmo dui ăh dako, oh kâ pristebo hwe hĕ, nononh tu
monh mo kwa: ple dĕ ne nuĕ dĭ?
36. Jisŭse tuda nâ gne, â poda nâ, na dible ĕh ye konâ
nâ nedĕ ăh dible yĕ wo: bĕh woĕ konâ ăh dible yĕ, nenh
hede na leyiru hwănhĕ ne, neh teĕ Juwĕ kwa tuie: nĕma
na dible yedĕdĕ wo.
37. Nĕ ĕh ka Pailete poda nâ yĕ nâ, mâe kĭnhĕ? Ji-
sŭse tuda nâ gne, â poda nâ, mâh po nâ, mâ mẫ kĭnh.
Nĕ ĕh ta nonh kâĕo, nenh nĕ ĕh ta nonh ne didadĕ konâ
mâ, nĕ mâ, tĕ na heya hanhte ăh te kĕ nâ. Be nyânâ â
kâo hanhte yĭ, nenh â wânh na winh ne.
38. Pailete poda nâ yĕ nâ, dĕ mâe hanhte dĭ? Nenh
tĕ â tuda te ne nedĕ, hede â wodade, â munade Juwĕ mâ
dĭ, nenh â poda no yĕ nâ, ye nâ te fĕ yi idu-idu.
39. Nĕma ah kâ kbŭne dĕ te, bĕh nu Păsova ăh ti, ne
tĕe ahmonh nyebwe nâ; nenh ple ah idĕ mo be tĕe ah-
monh Juwĕ ăh kĭnh nâ?
40. Hede oh popleyinâ hadâ hedĕ dĭ, oh peda nâ, ĕh
nah nu nyebwe nâ nedĕ, nĕma Bărăbăse beh tĕe amo nâ.
Nenh Bărăbăse nânonh, â mâna kpumnhnuâ nenao.

LU XIX.

1. NENH, nĕ ĕh Pailete nâ kbada Jisŭse, â bida nâ.
2. Nenh sedibo hlada wi ăh krau, nenh oh tuda nâ lu,
nenh oh poda nâ bidâ rauro,
3. Nenh oh poda nâ, Nahwio, Juwĕ ăh Kĭnh! nenh oh
bideda nâ kbenh.
4. Nĕ ĕh ka Pailete wodade dĭ, nenh â poda no yĕ nâ.

bah yi, ne yade nâ ahmonh mâ, tĕ ah na ibo nĕ, tĕ ye nâ
te fĕ yi.

5. Hede Jisŭse wodade, â tuda wi ăh krau lu, nenh â
poda bidâ rauro. Nenh Pailete poda no yĕ nâ, bah yi
ah nyebwe nâ nedĕ!

6. Ne ĕh ka, tĕ pristebo hwe kâ hâbetebo hĕ, yida nâ,
oh hada hedĕ, oh peda nâ, krusefaie nâ, krusefaie nâ.
Pailete poda no yĕ nâ, bah du nâ, bah krusefaie nâ: kâre
na nyebwe tu yeo nâ te fĕ yi.

7. Juwĕ tuda nâ gne, oh poda nâ, a kâ tedĕ, nenh tĕnĕ
â peĕ â blĕde ne yĕ bâ ko, kâre â nu âdui Nyesoa ăh
Nyebĕ yu mâ ăh ta.

8. Nenh tĕ Pailete wânhna winh nĕnonh, ĕh podeda â
hwanonh kĕ dĭ;

9. Nenh â padade te-hla-kai biyo dĭ, nenh â poda Ji-
sŭse yĕ nâ, tĕ woĕ dĭ? Nĕma Jisŭse yeda nâ gne tu.

10. Nĕ ĕh Pailete nâ poda nâ yĕ nâ, ple neh du mo ny-
ĭneĕ dĭ? Ye ne ibo, tĕ ne wĕde be krusefaie monh, nenh
ne wĕde be tĕ monh nâ yĭ dĭ?

11. Jisŭse tuda nâ gne, yede na dĕ dĭ ăh mâ nunuĕ wĕ
idu-idu, bĕh yede yeu wo, bĕh ye monh hnyie donh: nĕ
ĕh ta nonh, nyânâ po mo monh kwa, â dĕ kranh ăh nu-
nuĕ hio nâ.

12. Nenh wodao ti nĕnonh mâ, Pailete pĕnhna â die-
tetĕ mâ: nĕma Juwĕ hĕda hedĕ, oh peda nâ, ne tĕ ny-
ebwe nânonh nâ, nenh ye Siza ăh mâ gmwĕnhĕâ: be
nyâ be â nu âdui kĭnh mâ, nenh Siza nâ â kbĕde nĕ
yĕ.

13. Nĕ ĕh ka, tĕ Pailete wânhna winh ne nedĕ, hede â
weedade Jisŭse diyĕ, nenh â nenao te-hla kĕnedĕ kĕ,
hĕnĕ oh dĕde Pevmĕnte, nĕma bĕh nu Hibru winh oh ni
Găbăta.

14. Nenh ĕh mâna Păsova ăh diehmlĕne ti nenao, ĕh

nuna aue hmnledonh ăh aua idi: nenh â poda Juwĕ yĕ nâ, bah yi ah Kĭnh!

15. Nĕma oh hada hedĕ, oh poda nâ, kba nâ, kba nâ, krusefaie nâ: Pailete poda no yĕ nâ, ple, be krusefai ah Kĭnh? Pristebo hwe tuda nâ gne, oh poda nâ, a ye kĭnh te kâ, nĕma Siza donh.

16. Nĕ ĕh ka, â podade nâ no kwa, tĕ oh na krusefaieda nâ. Nenh oh duda Jisŭse, nenh oh kbada nâ.

17. Ńenh â yida â krâse blĭ, â wodade, â munade tĕde nĕ oh dĕde dĕ-lu-kprâ̂ ăh tĕde, hĕnĕ bĕh nu Hibru winh, oh dĕde Gŏlgota:

18. Kre tĕ nĕnonh oh krusefaieda nâ, â kâ seya nyebo te sŏnh hĕ, oh nena nâ wae mâ nâ, nenh Jisŭse nenao no heidi.

19. Nenh Pailete kĭnĕna â nyĭne, nenh â măna nĕ krâse, fĕ. Nenh dĕnĕ â kĭnĕna, nĕnĕ mâ, JISŬS NÂ WODE NĂZERĔTE, Â MÂ JUWĔ ĂH KĬNH.

20. Nenh kĭnedĕ nĕ nedĕ, nĕ Juwĕ ohdo poplănde hĭdeda: kâre tĕde nĕ Jisŭse krusefaiĕdao, ĕh kwanena orânh mâ nâ: nenh oh kĭnĕna nĕ Hibru winh, nenh Grike kâ Lătĭne winh hĕ yini.

21. Hede Juwĕ ăh pristebo hwe poda Pailete yĕ nâ, nah kĭnĕ nĕ ne, ĕh mâ, nâ mâ Juwĕ ăh Kĭnh; nĕma nâ poda nâ, ĕh mâ, â măna Juwĕ ăh Kĭnh, nĕ beh kĭnĕ.

22. Pailete tuda no gne, â poda nâ, dĕnĕ ne kĭneĕ, nĕnĕ ne kĭnĕ.

23. Hede tĕ sedibo krusefaida Jisŭse, oh duda â raure, nenh oh nuna eh kbudi hănh, sedibo bĭyĕ oh kbada eh wae nâ; nenh â kâdâ yini: nenh kâdâ nĕnonh ĕh yeda yĕ nâ kokwĕda kâ, nĕma oh hladedao nĕ ne, wodade â lu idi, bĕh didade honânh wĕ.

24. Nĕ ĕh ka, oh poda wadui nyenh nâ, ĕh mâ, a nah kĭna nĕ, nĕma ba podĕ nĕ tyo kĕ, be nyânâ mi nĕ kâmâ:

tĕ Nyesoa ăh kĭnedĕ ăh winh ĕh na yadedao, tĕ ĕh po nâ, oh grădeda na raure ohdui nâ, nenh oh podeda na kâdâ tyo kĕ. Nĕ ĕh ka, sedibo nuna de nenonh.
25. Nenh Jisŭse ăh de, kâ â de ăh de ăh yu hĕ, oh nyĭnanao krâse waa, nenh Kliopăse ăh nyĭnĕ Mere yidi, â kâ Mere Măgdeline hĕ.
26. Nĕ ĕh ka, tĕ Jisŭse yida â de kâ â mânaâ, hânâ â nowănena, hĕ, oh nyĭnanao, â poda â de yĕ nâ, Nyĭnĕ, yi nah yu!
27. Nenh â poda mânaâ nânonh yĕ nâ yĭ, Yi, de! Nenh wodao aua nĕnonh idi, mânaâ nânonh kbadade nâ âdui ăh bli kai biyo.
28. Wodao dene nedĕ mâ, kâre tĕ Jisŭse iboda ne, ĕh mâ teble ăh popleyinâ wĕda mâ, tĕ Nyesoa kĭnedĕ ăh winh ĕh na yadedao, â poda nâ ni-na-to ni mo ne.
29. Nenh dĕ dĭ te nenao, vĭnega yididade nâ kudi, oh tudao nĕ: nenh oh podade spŭnje vĭnega mâ, oh nyĭnĕnao nĕ hĭsŭpe idi, nenh oh podade nĕ nâ wunâ.
30. Nenh tĕ Jisŭse tĕna vĭnega wunâ, hede â poda nâ, ĕh wĕemâ: nenh â poda lu, nenh â nyĭnenade.
31. Nenh kâre ĕh mâna diehmlĕne nyenăyedo nenao ăh ta, kooh-kwi eh neh teda krâse idi pĕde, ĕh neh teda săbăte nyenăyedo kĕ yĕ, (kâre nyenăyedo nânonh ĕh mâna nyenăyedo hwĕ nenao,) nĕ ĕh ka Juwĕ bĕdeda Pailete nâ, wa be, beh gĭdĕeda, nenh tĕ oh na hĕedao.
32. Hede sedibo didao, oh gĭdada tedĕ nyebwe ăh be, â kâ â bae, nâ â krusefaieda nâ mâ, hĕ.
33. Nĕma tĕ oh nyĭnĕnao Jisŭse mâ, nenh tĕ oh yida nĕ â koda ne, oh yeda â be gĭda:
34. Nĕma sedibe te nyĭnanao nâ diye waa, nenh wonhdonh ăh ta, nyĭnâ kâ ni hĕ wedade.
35. Nenh nyânâ yida nĕ, nânonh â ti ĕh te, nenh â te

nâ ti ĕh nu hanhte: nenh â ibo nĕ, tĕ â pede hanhte, tĕ ah na po nĕ hanhte kĕ yĭ.

36. Kâre dene ne nedĕ eh nuina, tĕ Nyesoa kĭnedĕ ăh winh ĕh na yadedao, tĕ ĕh po nâ, â kranh te donh, ĕh nah gĭdĕewa ne.

37. Nenh Nyesoa kĭnedĕ ăh waa te pe nâ dĭ, nyânâ oh poda diye kudi, oh minâo nâ mâ nâ tamâ.

38. Nenh tĕ dĕnĕ nedĕ wĕeda mâ, Josefe, â kâdade, Ărematia, (â mâna Jisŭse ăh mânaâ, nĕma â nina nĕ huhudika, kâre tĕ â pida Juwĕ ăh hwanonh ăh ta,) â bĕdeda Pailete nâ, bâ kbada Jisŭse ăh fĕ: nenh Pailete wĕnhna nâ. Nĕ ĕh ka, â didao, â kbada Jisŭse ăh fĕ.

39. Nenh Nĭkodimŭse didao, yĭ, (hânâ tedĕ kene didao Jisŭse mâ tâ) nenh â yada mŭr ăh tyĭbo ălose yinâ, eh wĕeda ponhe eh wore hmnh.

40. Nenh oh kbada Jisŭse ăh fĕ, oh moanenade nĕ hanh gisai kudi nâ, oh poda nĕ spaise fĕ nâ, tĕnĕ Juwĕ ni wa nyebo ăh heya, nâ.

41. Nenh tĕne oh krusefaidao nâ, kburo nenao: nenh kre kburo nânonh kudi wudida kai idaede nenao, hĕnĕ ĕh kudi oh yeade nyâ pĕe.

42. Krenonh oh pĕedade Jisŭse, kâre Juwĕ ăh diehmlĕne nyenăyedo ăh ta: kâre wudida kai kwanenao mâ ăh ta.

LU XX.

1. Nenh wie ăh tedĕ nyenăyedo idi, tĕ tâ ĕh te ĕh nena bro mâ nâ, hede Mere Măgdeline twenenade wudida kai mâ, nenh â yĕdedao siâ ĕh hĕedao wudida kai yiĭ.

2. Hede â kbadade Saimŏn Pitŭ, â kâ mânaâ be, hânâ Jisŭse nowănena, hĕ, kwidida mâ, â poda no yĕ nâ, oh hada KAÂ wudida kai kudi ne, nenh a ye ibo tĕnĕ oh poda nâ.

3. Nŏ ŏh ka Pitŭ kâ mânaâ be nâ nena hĕ, oh wodao,
nenh oh didade wudida winhĕ.

4. Kre ĕh nuna oh tae sŏnh nononh oh kjĕedao kwidida
tĕde donh, nenh mânaâ be nâ nenao, â hina Pitŭ nâ,
nenh nâ tedĕ kene nyĭnenade wudida winhe.

5. Nenh â gĭdida yĕ â pobwedade, nenh â yida hanh
gisai dăre ne nena, eh pĕdade; nĕma â yedade pa.

6. Hede Saimŏn Pitŭ kwĕda nâ mâ nâ, nenh â padade
wudida kudi, nenh â yida hanh gisai dăre ne nena, ĕh
pĕdade;

7. Nenh plĕ-dăro nĕ oh moanena â lu nâ, ĕh yedao
hanh gisai mâ ne, nĕma ĕh plĕeda ne, ĕh donh pĕda ĕh
nĕ dâ.

8. Hede mânaâ be, hânâ tedĕ kene nyĭnenao wudida
winhe, â padade yĭ, nenh â yida nĕ, nenh â poda nĕ
hanhte kĕ.

9. Kâre ti nĕnonh kĕ, oh yeda Nyesoa kĭnedĕ ăh winh
nâ yido, tĕ â mina konâ womâ dĭ.

10. Hede mânaoh nononh, oh wodao, oh munade wadui
bli nâ dĭ.

11. Nĕma Mere nyĭnanao wudida yĕ, â weda: nenh tĕ
â yida we, â gĭdidao, nenh â tĕdade wudida kudi nâ.

12. Nenh â yida enjebo sŏnh, oh poda de pli nâ, oh ne-
nao nâ, tĕnĕ oh pĕedao Jisŭse, âbe kbwĕdedade ĕh lu
idi, âbe kbwĕdedade ĕh be idi.

13. Nenh oh poda nâ yĕ nâ, Nyĭnĕ, dĕ wĕeĕ monh dĭ?
Â poda no yĕ nâ, te ne po nâ, oh hadĕ na Kââ, nenh ke
ye ibo tĕnĕ oh pode nâ.

14. Nenh tĕ â tuda ta ne nedĕ, â hiena âdui mâ, nenh
â yida Jisŭse, â nyĭnanao nâ lĭ, nenh kre â yeda nĕ ibo,
tĕ â mâna Jisŭse.

15. Nenh Jisŭse poda nâ yĕ nâ, Nyĭnĕ, dĕ weeĕ monh
dĭ? Nyâ ne pĕnhĕ nâ? Nenh tĕ â woro po nâ, kburo-

yi-tuâ nenao, â poda nâ yĕ nâ, Buo, bĕh tee mâh ne
hadĕ nâ, nenh lele mo tene pode nâ, tĕ na kba nâ.
16. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, Mere. Â hiana mâ, nenh â
poda nâ yĕ nâ, Răbonai: (hĕnẹ̆ ĕh kĕ· nâ heyada mâ
Tâdeâ.)
17. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, nah to mo nâ; yeĕde Buo
mâ yĕ ple: nĕma beh mude na bebuno mâ, nenh be lele
no, ne yĕde Buo mâ, hânâ â mâ ah Buo yĭ; nenh ne
mide na Nyesoa mâ, hânâ mâ ah Nyesoa yĭ.
18. Mere Măgdeline dida, nenh â leleda mânaoh, â yida
Kââ ne, nenh nâ leleda nâ te nenonh.
19. Nenh nyenăyedo donh nĕnonh â wide, ĕh mâna wie
ăh tedĕ nyenăyedo nenao, tĕ oh kadao kai, nâ mâ mâ-
naoh kwedẹdade, ăh meya nâ, tĕ oh pida Juwĕ ăh hwa-
nonh ăh ta, Jisŭse didade, nenh â nyĭnanade no heidi,
nenh â poda no yĕ nâ, plĕ bleeda bĕh nedĕ ahmonh
nyenh nâ.
20. Nenh tĕ â tuda no te ne nedĕ yĕ, hede â tededa no
â kwe kâ â waa hĕ yĕ. Hede mânaoh ăh plĕ bleda, tĕ
oh yida Kââ.
21. Hede Jisŭse poda no yĕ nâ dĭ, plĕ bleeda bĕh nede
ahmonh nyenh nâ: tĕnĕ Buo nu â tĕdadĕ mo, kre ne ni,
ne tĕde ahmonh yĭ.
22. Nenh tĕ â tuda te ne nedĕ, â worao no hohnonh fĕ
nâ, nenh â poda no yĕ nâ, bah krrĕ Gnekâ Suu yĕ:
23. Be nyâ be â kbŭne kukwi ah tĕ nâ, nenh eh tĕe nâ
ko no mâ; nenh be nyâ be, ah po nâ, â kbŭne kukwi ăh
te beh se nâ lu nâ, nenh eh se nâ lu nâ ne.
24. Nĕma Tŏmăse, hânâ mâna wa pu-nâ-sŏnh ăh bae
te, hânâ oh dĕdeda Dĭdemŭse, â yedao no mâ ne, tĕ
Jisŭse didao.
25. Nenh mânaoh be poda nâ yĕ nâ, a yi Kââ ne.
Nĕma â poda no yĕ nâ, ne yeo â kwe mâ kponhmwe ăh

penh yi, nenh ne yede na gie, kponhmwe ăh penh nyĭna, nenh ne yeo na kwa waa nyĭna, nenh ye nĕ hanhte po donh.

26. Nenh tĕ nyenăyede behănhbehănh hina, â mânaoh nenade kai biyo dĭ, nenh Tŏmăse nenao no mâ: nenh meya kĕedao nâ, nenh hede Jisŭse padade no nyenh, â nyĭnanao no heidi, nenh â poda nâ, plĕ bleeda bĕh nede ahmonh nyenh nâ.

27. Hede â poda Tŏmăse yĕ nâ, yadĕdĕ nah gie, nenh beh yi na kwe; nenh beh yadĕdĕ na kwa, beh nyĭnao nĕ mo waa: nenh nah po kprĕ nâ, po nĕ hanhte.

28. Tŏmăse tuda nâ gne, â poda nâ yĕ nâ, Na Kââ, nenh na Nyesoa!

29. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, Tŏmăse, kâre mâh yi mo ple â po mo hanhte kĕ: nyono oh yea mo yi, oh mi na te hanhte kĕ pomâ, nononh mi blĕseemâ.

30. Nenh hanhtenonh Jisŭse nuna yidodede peplănde, ko â mânaoh yĕ, hĕne yedĕ kĭnedĕ nĕnonh kĕ kĭnĕe:

31. Nĕma te ne ne nedĕ, ne kĭnĕe, tĕ ah na po nĕ hanhte tĕ Jisuse mâ Kraise, na mâ Nyesoa ăh Yu; nenh bah yi nâ hanhte pe, tĕ ah na kâ honhnonh ko â nyĭne ăh ta.

LU XXI.

1. Te de nenonh wĕda mâ, Jisŭse tededa âdui â mânaoh yĕ nâ kre Taibireăse ăh idu winhye: nenh kre â nuna no âdui ăh yĕ tededa.

2. Saimŏn Pitŭ kâ Tŏmăse, hânâ oh dădeda Dĭdemŭse, hĕ, nenh Nătănyĕle, nâ kâdade Gălaili ăh Kena, yidi, nenh Zĕbedi ăh nyebĕ iru, oh kâ mânaoh te sŏnh hĕ, yidi, nononh kwededao tĕde donh yibwa nâ.

3. Saimŏn Pitŭ poda no yĕ nâ, mi teda pomâ. Oh poda

nâ yĕ nâ, a di monh mâ kwĕmâ yĭ. Oh wodao, nenh oh bidade kobotonh wudi donh-donh; nenh tâyedo nânonh biyo, oh yeda dĕ la.

4. Nĕma tĕ nyenĕ nyăna nâ, Jisŭse nyĭnanao kbobo yĕ: nĕma mânaoh yeda nĕ ibo, tĕ ĕh mâna Jisŭse.

5. Hede Jisŭse poda no yĕ nâ, Hyĕiru ah! ah kâ didedĕ ne? Oh tuda nâ gne, oh poda nâ, Ondu.

6. Nenh â poda no yĕ nâ, bah podedĕ teda kobotonh ăh dida waa mâ, nenh ah mi dĕ yimâ. Nenh oh podedao nĕ, nenh hede oh yeda ĕh gegĭdeĕ boade, kâre tĕ hni hodade ăh ta.

7. Nĕ ĕh ka tĕ mânaâ, nâ Jisŭse nowănena, poda Pitŭ yĕ nâ, Kââ nonh. Nenh tĕ Saimŏn wânhna nĕ tĕ â mâna Kââ, hede â poda â hni-poâ rauro, (kâre â ktyĕda wode nâ,) nenh â bidade ni.

8. Nenh mânaoh be nenade kobotonh bwĭ be kudi oh didao; (kâre oh yeda kbobo mâ nâ hlâde, ĕh mâ hlohlâĕ nuna kyubĕte ăh huba,) hni nenade teda kudi, oh gĭdida nĕ nâ.

9. Nenh tĕ oh nyĭnĕnao kbobo yĕ, hede oh yĕdedao wowone-napwe, nenh hnĕ pĕdao nĕ kĕ, nenh frâ dĕ yidi.

10. Jisŭse poda no yĕ nâ, hni ne ah la, bah ya eh de.

11. Saimŏn Pitŭ yadao, nenh â gĭdida â teda kbobo yĕ, ĕh yididade hni hwe kudi nâ, eh nuna wore hmnhlesŏnh nena nâ pu, pu nâ tanh: kre eh tinhna kre teda yeda kĭnĕ.

12. Jisŭse poda no yĕ nâ, bah di, bah ta. Nenh mânaoh te donh â yedade â dieyeyeda wĕ, ĕh mâ, mâh nyâ be neĕo? Kâre oh iboda nĕ, tĕ â mâna Kââ.

13. Hede Jisŭse didao, nenh â duda frâ, â hnyina no, nenh hnĕ yidi.

14. Dĕ nĕ nedĕ, nĕ wĕede wenh tanh, Jisŭse tededa âdui â mânaoh yĕ nâ, tĕ â woda konâ dĭ.

15. Kre ĕh nuna, tĕ oh wĕda tĕda mâ, Jisŭse poda Saimŏn Pitŭ yĕ nâ, Saimŏn, Jonăse ăh yu, ple nowăne mo ne hio nyono nedĕ? Â poda nâ yĕ nâ, Awĭ, Kââ; ĕmo, ibo nĕ ne, tĕ nowăne monh. Â poda nâ yĕ nâ, Klede na blăble iru.

16. Â kwĕdao, â poda nâ yĕ nâ dĭ, Saimŏn, Jonăse ăh yu, ple nowăne mo ne? Â poda nâ yĕ nâ, Awĭ, Kââ; ĕmo, ibo nĕ ne, tĕ nowăne monh. Â poda nâ yĕ nâ, Klede na blăble.

17. Wenh tanh ăh ta, â poda nâ yĕ nâ dĭ, Saimŏn, Jonăse ăh yu, ple nowăne mo ne? Ĕh niena Pitŭ ware, te ne po nâ, â poda nâ yĕ nâ wenh tanh, ĕh mâ, Nowăne mo ne? Nenh â poda nâ yĕ nâ, Kââ, ĕmo, mâh ibo teble ăh popleyinâ ne; ibo nĕ ne, tĕ nowăne monh. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, Klede na blăble.

18. Hanhte ăh hanhte, ne ti monh yĕ, tĕ nuna nyebwe idaede hienao woro dăro kĕ nâ, nenh, ne nĕna, dĕnĕ nowănena kĕ; nĕma tĕ miwa kbĕnhmâ, miwa nah swenh sorománâ, nenh seya nyebwe te miwa monh moane, nenh tĕnĕ ĕh muĕ nah idawa ne, krenonh â miwa monh kbademâ.

19. Tĕ â tida te ne nedĕ, â kokwĕ ăh kbudo ne â mina komâ, nenh ĕh minao Nyesoa ăh te yi boaĕemâ, nĕ, â henhna nyĭne. Nenh tĕ â tuda te ne nedĕ, â poda nâ yĕ nâ, Kwĕ mo mâ.

20. Hede tĕ Pitŭ hmĕna yĕ, â yida mânaâ, hânâ Jisŭse nowănena, â yida no mâ kwĕ; hânâ â tedade â klinh kĕ nâ widĕ ăh dibade ăh ti idi, nenh hânâ poda nâ, Kââ, a bae beĕ, nâ mie monh nah nyănhoh kwa pomâ dĭ?

21. Tĕ Pitŭ yida nâ, â poda Jisŭse yĕ nâ, Kââ, nyebwe nâ nedĕ, hăne ĕh mio nâ mâ nemâ yĭ?

22. Jisŭse poda nâ yĕ nâ, ne wĕnh, bâ fâ be tewadĕ di, nah dĕ be neĕo? Mâh bâ kwĕ mo mâ.

23. Hede winh nĕ nedĕ, ĕh sĕdeda bebuno nyenh nâ,
ĕh mâ, mânaâ nânonh, â nah koda ne: nĕma Jisŭse yeda
nâ yĕ nâ po, â nah koda ne; nĕma, ne wĕnh bâ fâ, be
tewadĕ di, nah dĕ be neĕo?
24. Mânaâ donh nâ nena, nâ â heyĕ te ne nenonh nyebo
kĕ nâ, nenh nâ kĭnena ne: nenh a ibo nĕ ne, tĕ â te kĕ
nâ heyada ĕh nu hanhte.
25. Nenh Jisŭse nuna teble peplănde be yĭ, hene eh
popleyinâ beh kĭnĕeĕ, na woro yĕ kĭnede eh mie kĭnĕemâ,
eh nah wainedeĕ konâ ăh nyebwe tu mâ ne. Emĕn.

